

[Redacted]

Van: [Redacted] (FP Amsterdam)
Verzonden: vrijdag 25 november 2016 15:04
Aan: [Redacted] (FP Amsterdam)
CC: [Redacted] (FP Amsterdam)
Onderwerp: FW: Vervolgstappen betreffende mogelijk ernstige gezondheidsrisico's asbest [Redacted]
Bijlagen: Deel 1 van 2 FW: Vervolgstappen betreffende mogelijk ernstige gezondheidsrisico's asbest [Redacted] Wjsg

Dag [Redacted]

Na overleg met [Redacted] wil ik je graag informeren over onderstaande asbestcasus met betrekking tot een horecaonderneming in Haarlem. Het genoemde AIR stuur ik separaat naar jou toe. De gemeente heeft contact met het FP gezocht om af te stemmen over eventueel strafrechtelijk optreden.

Op advies van [Redacted] heb ik de betreffende inspecteur, mevr. [Redacted], geadviseerd om gebruik te maken van het aanbod van ISZW om hen poolshoogte te laten nemen van de huidige situatie, zodat ISZW wellicht kan stilleggen als daartoe aanleiding bestaat. Vervolgens kan er worden gekeken op welke wijze deze zaak verder opgepakt dient te worden.

[Redacted] is eventueel te bereiken op 06 [Redacted]

Met vriendelijke groet,

[Redacted]
Beleidsmedewerker

Openbaar Ministerie | Functioneel Parket
Beleid & Strategie

IJdok 163 | 1013 MM Amsterdam | 4e etage
Postbus 779 | 1000 AT Amsterdam
T 088 699 [Redacted]
M 06 [Redacted]
E [Redacted]@om.nl

Van: [Redacted] (AP Noord-Holland)
Verzonden: vrijdag 25 november 2016 11:58
Aan: [Redacted]@haarlem.nl; [Redacted] (FP Amsterdam)
CC: [Redacted] (AP Noord-Holland); [Redacted] (AP Noord-Holland); [Redacted] (AP Noord-Holland); [Redacted]@inspectieszw.nl
Onderwerp: FW: Vervolgstappen betreffende mogelijk ernstige gezondheidsrisico's asbest [Redacted] Wjsg

Hallo [Redacted]

Wjsg

Zoals tel. besproken, zou jij de casus (asbest [Redacted], subject [Redacted],) willen voorleggen aan Functioneel Parket A'dam, afd. Milieu (over mogelijkheden strafrechtelijke aanpak)?

Net even gesproken met [Redacted] van het FP A'dam; zij is op de hoogte van asbestregelgeving en is bereid om casus met jou te bespreken.
[Redacted], tel. 088-699 [Redacted]; 06- [Redacted]

@Hallo [redacted] dank voor medewerking,

mvg [redacted]

Met vriendelijke groeten,

mr. [redacted]
secretaris

Openbaar Ministerie
Arrondissementsparket Noord-Holland
T 088-699 [redacted]
M 06- [redacted]
F 088-699 [redacted]
www.om.nl

Het Arrondissementsparket Noord-Holland is te bereiken onder:
tel.: 088-699 [redacted]
fax.:088-699 [redacted]

Van: [redacted] (AP Noord-Holland)

Verzonden: vrijdag 25 november 2016 10:59

Aan: [redacted] (AP Noord-Holland)

CC: [redacted] (AP Noord-Holland); [redacted] (AP Noord-Holland); [redacted]@inspectieszw.nl;
[redacted]@haarlem.nl; [redacted]

Onderwerp: RE: Vervolgstappen betreffende mogelijk ernstige gezondheidsrisico's asbest [redacted] Wjsg

Strafrechtelijke aanpak Asbestproblematiek (173aSr, 10/32 etc Arbowet, Asbestverwijderingsbesluit, Wm vergunning jo WED, etc...)

is een thema van het Functioneel Parket (FP milieu). FP is ook de partij die de bijzondere opsporingsdiensten aanstuurt (en dus niet het ap NH).

@ [redacted], Inspecteur ISZW [redacted],

Indien er behoefte bestaat aan overleg mogelijke strafrechtelijke aanpak van deze asbestcasus, verzoek ik jullie om eerst contact op te nemen met het Functioneel Parket Amsterdam (afd. Milieu).

Indien er nog vragen/opmerkingen zijn, dan hoor ik dat graag,

mvg [redacted]

Met vriendelijke groeten,

mr. [redacted]
secretaris

Openbaar Ministerie
Arrondissementsparket Noord-Holland
T 088-699 [redacted]
M 06- [redacted]
F 088-699 [redacted]
www.om.nl

Het Arrondissementsparket Noord-Holland is te bereiken onder:
tel.: 088-699 [redacted]
fax.:088-699 [redacted]

Van: [REDACTED] (AP Noord-Holland)
Verzonden: donderdag 24 november 2016 21:18
Aan: [REDACTED] (AP Noord-Holland); [REDACTED] (AP Noord-Holland)
CC: [REDACTED] (AP Noord-Holland)
Onderwerp: RE: Vervolgstappen betreffende mogelijk ernstige gezondheidsrisico's asbest [REDACTED]

Thanks.

We kunnen wel gaan informeren, maar of er dan ook echt opgespoord en vervolgd moet gaan worden moeten we even goed bekijken. Ik ben eerder in een soortgelijke zaak beland, waar toen de arbeidsinspectie heel veel mee wilde, maar het strafrechtelijk uiteindelijk niets werd. Dus we moeten hier wel goed naar kijken even tueel in overleg met het FP?

Groet,

Van: [REDACTED] (AP Noord-Holland)
Verzonden: donderdag 24 november 2016 21:14
Aan: [REDACTED] (AP Noord-Holland); [REDACTED] (AP Noord-Holland)
CC: [REDACTED] (AP Noord-Holland) Wjsg
Onderwerp: RE: Vervolgstappen betreffende mogelijk ernstige gezondheidsrisico's asbest [REDACTED]

Begrijpelijk, ik heb het ook op moeten zoeken;) Het is inderdaad op grond van de WED.
@ [REDACTED] zal hier ongetwijfeld meer van weten: [REDACTED]@inspectieszw.nl. Ik denk ook dat [REDACTED] er niet onbekend mee zal zijn, als evt. tussenstap richting SZW.

Groeten,

Beleidsadviseur | Projectleider

Openbaar Ministerie
Arrondissementsparket Noord-Holland
Afdeling Beleid&Strategie

Postbus 601 | 2003 RP Haarlem
T 088 - 699 [REDACTED]
M 06- [REDACTED]
www.om.nl

Regulier afwezig op woensdagmiddag en vrijdag

Van: [REDACTED] (AP Noord-Holland)
Verzonden: donderdag 24 november 2016 21:08
Aan: [REDACTED] (AP Noord-Holland); [REDACTED] (AP Noord-Holland)
CC: [REDACTED] (AP Noord-Holland) Wjsg
Onderwerp: RE: Vervolgstappen betreffende mogelijk ernstige gezondheidsrisico's asbest [REDACTED]

Ik heb hier 0 verstand van. Waar is overtreding van artikel 32 arbowet strafbaar gesteld, in de WED?

Ik kan hierover wel een lijntje leggen met [REDACTED] oid, [REDACTED]

[REDACTED] Buiten reikwijdte: ziet niet op asbest.

Wellicht heeft [REDACTED] tijd om hierin te duiken of heeft hij er al verstand van. Op hele korte termijn lukt het mij echt even niet.

Groot,

Van: [REDACTED] (AP Noord-Holland)

Verzonden: donderdag 24 november 2016 21:03

Aan: [REDACTED] (AP Noord-Holland); [REDACTED] (AP Noord-Holland)

CC: [REDACTED] (AP Noord-Holland)

Wjsg

Onderwerp: FW: Vervolgstappen betreffende mogelijk ernstige gezondheidsrisico's asbest [REDACTED]

Ha beiden,

Ter info onderstaande mail. [REDACTED] sluit af met de opmerking dat overleg met OM van belang is, mogelijk doelt ze daarbij op de mogelijkheid dat de inspectie SZW PV kan opmaken op basis van artikel 32 Arbowet (Overtreding van artikel 32 Arbowet: *Het is de werkgever verboden handelingen te verrichten of na te laten in strijd met deze wet of de daarop berustende bepalingen indien daardoor, naar hij weet of redelijkerwijs moet weten, levensgevaar of ernstige schade aan de gezondheid van een of meer werknemers ontstaat of te verwachten is.*) (dit vermoed ik, wellicht hebben jullie daar een ander idee bij).

Kunnen jullie een lijstje leggen met [REDACTED] en/of [REDACTED] dhr. [REDACTED] van de inspectie hierover?

Groeten,

[REDACTED]

Beleidsadviseur | Projectleider

Openbaar Ministerie
Arrondissementsparket Noord-Holland
Afdeling Beleid&Strategie

Postbus 601 | 2003 RP Haarlem
T 088 - 699 [REDACTED]
M 06-[REDACTED]
www.om.nl

Regulier afwezig op woensdagmiddag en vrijdag

Van: [REDACTED] [[mailto:\[REDACTED\]@haarlem.nl](mailto:[REDACTED]@haarlem.nl)]

Verzonden: woensdag 23 november 2016 16:51

Aan: [REDACTED] [[@inspectieszw.nl](mailto:[REDACTED]@inspectieszw.nl)]; [REDACTED]

[REDACTED] (AP Noord-Holland); [REDACTED] (AP Noord-Holland)

Onderwerp: Vervolgstappen betreffende mogelijk ernstige gezondheidsrisico's asbest [REDACTED] Wjsg

Beste allen,

Na nauwkeurig bestudering van het asbestinventarisatierapport en overleg met [REDACTED] van inspectie SZW zijn we tot de volgende conclusie gekomen:

Het asbestinventarisatierapport geautoriseerd op 21 oktober 2015, geeft aan dat het magazijn afgesloten moet worden en dat deze ruimte niet meer betreden mag worden tot na asbestsanering. Deze asbestsanering dient met zeer grote spoed plaats te vinden. (zie pagina 7 van de asbestinventarisatierapport).

Daarnaast is niet duidelijk over de rest van de ruimten die direct in verbinding staan met het magazijn niet besmet is. Een aanvullend NEN 2991-onderzoek, voorafgaand aan de asbestsanering, moet uitsluitsel geven of er gezondheidsrisico's zijn voor de gebruikers van het pand. Aangezien het pand tot op heden aan de voorzijde nog in gebruik is door de onderneming

[REDACTED] zal het gebruik per direct gestaakt moeten worden aangezien er ook personeel en derden zijn die de horecaonderneming tot op heden bezoeken.

M.a.w. het gehele pand dient te worden gesloten en verzegeld totdat een NEN 2991-onderzoek uitsluitsel geeft of er wel/geen besmetting heeft plaatsgevonden en de sanering van al het asbest heeft plaatsgevonden.

Wjsg

De brief die vandaag uitgereikt zou worden aan de eigenaar van het pand, de heer [REDACTED], omvatte een besluit waarin de toegang tot het magazijn zou worden verzegeld. Echter door dit besluit zou het gevaar voor gezondheidsrisico's nog niet zijn weggenomen.

Het nemen van een nieuw besluit waarin alle risico's worden uitgesloten, en dus het gehele pand dient te worden afgesloten lijkt de juist in deze zaak gezien de conclusies die vermeld staan in de asbestinventarisatie.

Na verdere bestudering ben ik tot de volgende conclusie gekomen:

Aan de inspectie SZW:

Uit de rapportage pagina 10 bijlage B blijkt dat zowel huurder en de eigenaar zijn geïnterviewd voor de het maken van de rapportage van 21 oktober 2015.

De huurder heeft een onderzoeksplicht voor zijn personeel om gezondheidsrisico's uit te sluiten. Het is niet bekend of de huurder zijn onderzoeksplicht is nagekomen door navraag te doen naar de uitkomst van de rapportage. Het is aan de inspectie SZW om hier al dan niet nader onderzoek naar te doen, aangezien de huurder dus wel op de hoogte was dat er een asbestinventarisatie werd gemaakt. Er zou hier dus toch sprake kunnen zijn dat de huurder wel op de hoogte was.

Betreffende de bestuurlijke handhaving:

Aangezien de horeca gelegenheid ook door derden/publiek te betreden is/zijn en er mogelijk gezondheidsrisico's voor derden.

Voor zowel Bron 2(in magazijn) en Bron 3 (goot van de horecaruimte) geldt in de rapportage dat sanering dient met zeer grote spoed uitgevoerd te worden!

Aan de rapportage en de conclusies van de rapportage zijn door de eigenaar geen gehoor gegeven en heeft meneer [REDACTED] niet gehandeld om de kans op ernstige gezondheidsrisico's voor derden per direct weg te nemen.

Hij heeft de zeer verontrustende situatie laten doorgaan tot op heden!

De heer [REDACTED] is een van de subjecten die onder de aandacht is van het RIEC en het OM in het project [REDACTED] wjsg

Aanleiding hiervoor is dat de heer [REDACTED] een geschiedenis heeft waarbij hij de wet- en regelgeving betreffende veiligheid en gezondheid niet naleeft.

Vanuit dit oogpunt gezien is streng optreden m.b.t. bovenstaande zaak van essentieel belang. Overleg met het OM/RIEC en de handhavingsjuristen is in deze zaak erg belangrijk, om goed gevolg te geven aan een mogelijk civielrechtelijke procedure.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
Inspecteur Gemeente Haarlem

Projectmedewerker integrale aanpak criminaliteit gemeente Haarlem

Verstuurd vanaf mijn iPad

Op 23 nov. 2016 om 13:54 heeft [REDACTED] <[\[REDACTED\]@haarlem.nl](mailto:[REDACTED]@haarlem.nl)> het volgende geschreven:

Bij deze het asbestrapport, groet!

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
Informatieanalist

Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC) Noord-Holland

06-██████████ | 023-██████████ | Werkdagen: ma, di, wo en do
Gedempte Oude Gracht 2 Haarlem | Postbus 511, 2003 PB Haarlem
www.riec.nl

Een georganiseerde overheid tegen georganiseerde criminaliteit

Van: noreply@haarlem.nl [<mailto:noreply@haarlem.nl>]

Verzonden: woensdag 23 november 2016 9:35

Aan: ██████████

Onderwerp: Doorgestuurd document vanaf de MFP

<0000039655.pdf>

Van: ██████████@haarlem.nl>
Verzonden: vrijdag 25 november 2016 13:35
Aan: ██████████ (FP Amsterdam)
Onderwerp: Deel 1 van 2 FW: Vervolgstappen betreffende mogelijk ernstige gezondheidsrisico's asbest ██████████ wjsg
Bijlagen: RE Vervolgstappen betreffende mogelijk ernstige gezondheidsrisico's asbest ██████████
 ██████████; Vooraankondigingsbrief ██████████ FW Vervolgstappen betreffende mogelijk wjsg
 ernstige gezondheidsrisico's asbest ██████████ wjsg

Hierbij deel 1 van 2 (mail was te groot)

Met vriendelijke groet,

██████████
 Projectmedewerker integrale aanpak
 Afdeling Veiligheid & Handhaving

Haarlem

T 023 511 ██████████
 M 06 ██████████
 aanwezig ma,di,wo,do

Veiligheid, Vergunningen en Handhaving
 Zijlpoort, Gedempte Oude Gracht 2 te Haarlem
 Postbus 511, 2003 PB Haarlem

Van: ██████████
Verzonden: vrijdag 25 november 2016 13:30
Aan: ██████████@om.nl'
CC: ██████████@odijmond.nl'; ██████████
Onderwerp: FW: Vervolgstappen betreffende mogelijk ernstige gezondheidsrisico's asbest ██████████ wjsg

Geachte mevrouw ██████████

Zoals zojuist telefonisch afgesproken doe ik u hierbij het asbestinventarisatierapport toekomen die opgemaakt is op 21 oktober 2015.

Tevens doe ik u de correspondentie toekomen die ik heb gehad met de inspectie SZW.

Daarnaast stuur ik u de correspondentie betreffende de vooraankondiging die uiteindelijk niet persoonlijk is overhandigd, maar wel per post al verzonden was.

Maandag 28 november 2016 om 9:00 uur zal er een intern overleg zijn over de te nemen vervolgstappen betreffende deze zaak. Wellicht is het mogelijk om voor die tijd of tijdens die overleg telefonisch contact met u te hebben.

Met vriendelijke groet,

██████████
 Projectmedewerker integrale aanpak

Haarlem

T 023 511 [redacted]
M 06 [redacted]
aanwezig ma,di,wo,do

Veiligheid, Vergunningen en Handhaving
Zijlpoort, Gedempte Oude Gracht 2 te Haarlem
Postbus 511, 2003 PB Haarlem

Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 25 november 2016 12:14
Aan: [redacted]
CC: [redacted]@odijmond.nl' Wjsg
Onderwerp: RE: Vervolgstappen betreffende mogelijk ernstige gezondheidsrisico's asbest [redacted]

Prima ik ben er !

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 25 november 2016 11:58
Aan: [redacted]
CC: [redacted]@odijmond.nl' Wjsg
Onderwerp: FW: Vervolgstappen betreffende mogelijk ernstige gezondheidsrisico's asbest [redacted]

Hoi [redacted], [redacted] en [redacted]

Wjsg

De afgelopen dagen is er veel mail en telefonisch contact geweest met diverse instanties, waaronder met de inspectie SZW i.v.m. de zaak [redacted]. Zojuist ben ik ook gebeld door [redacted] (OM).

Graag zou ik op zeer korte termijn, vandaag of maandagochtend met jullie samen willen zitten over de nemen vervolg stappen.

Voor aanvullende info zie ook onderstaande mail en bijgevoegde mail.

De inspectie SZW kan indien er werkende mensen worden aangetroffen in een mogelijk besmette ruimte het werk stil leggen en het pand laten sluiten op basis van artikel 28.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Projectmedewerker integrale aanpak
Afdeling Veiligheid & Handhaving

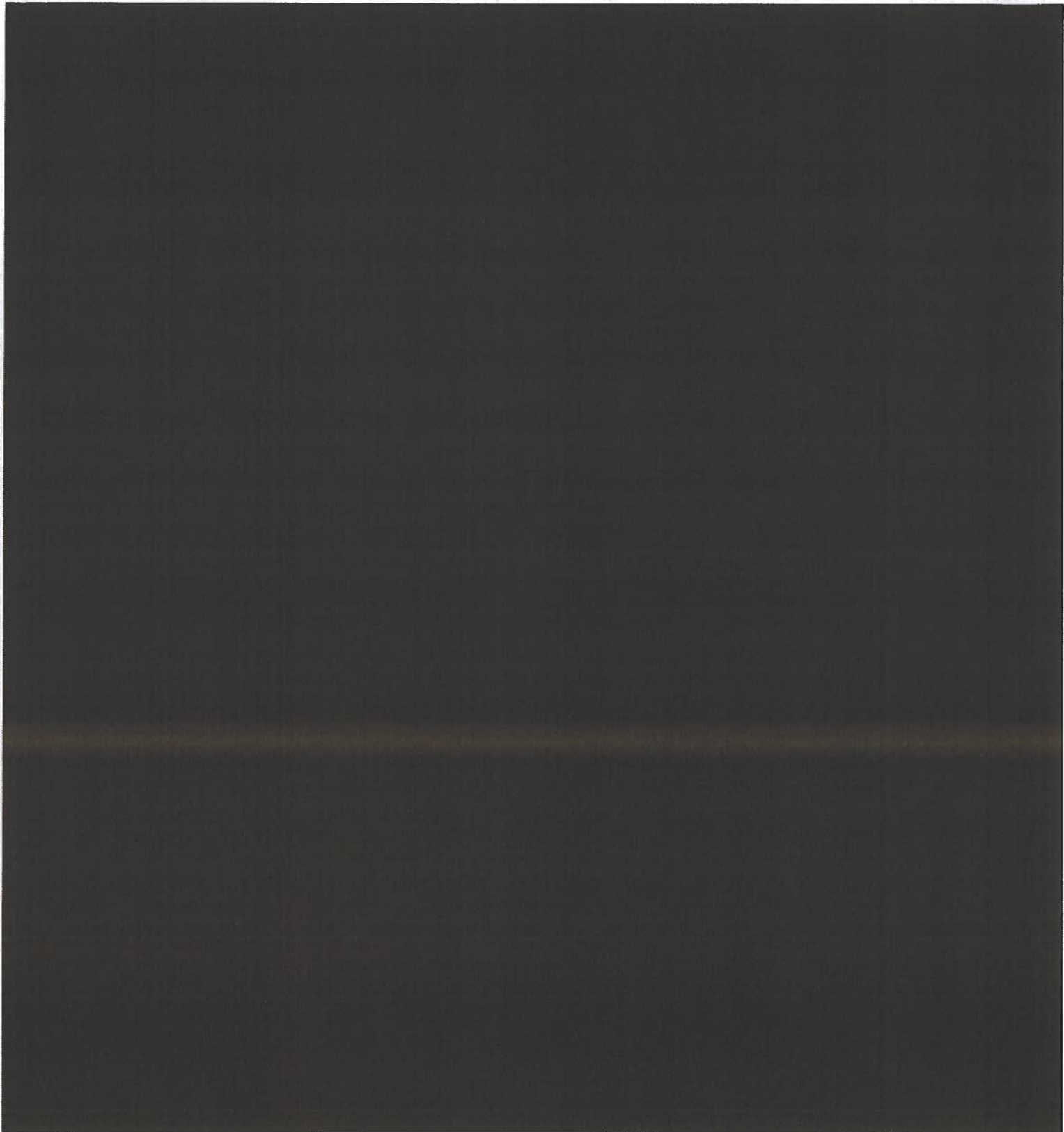

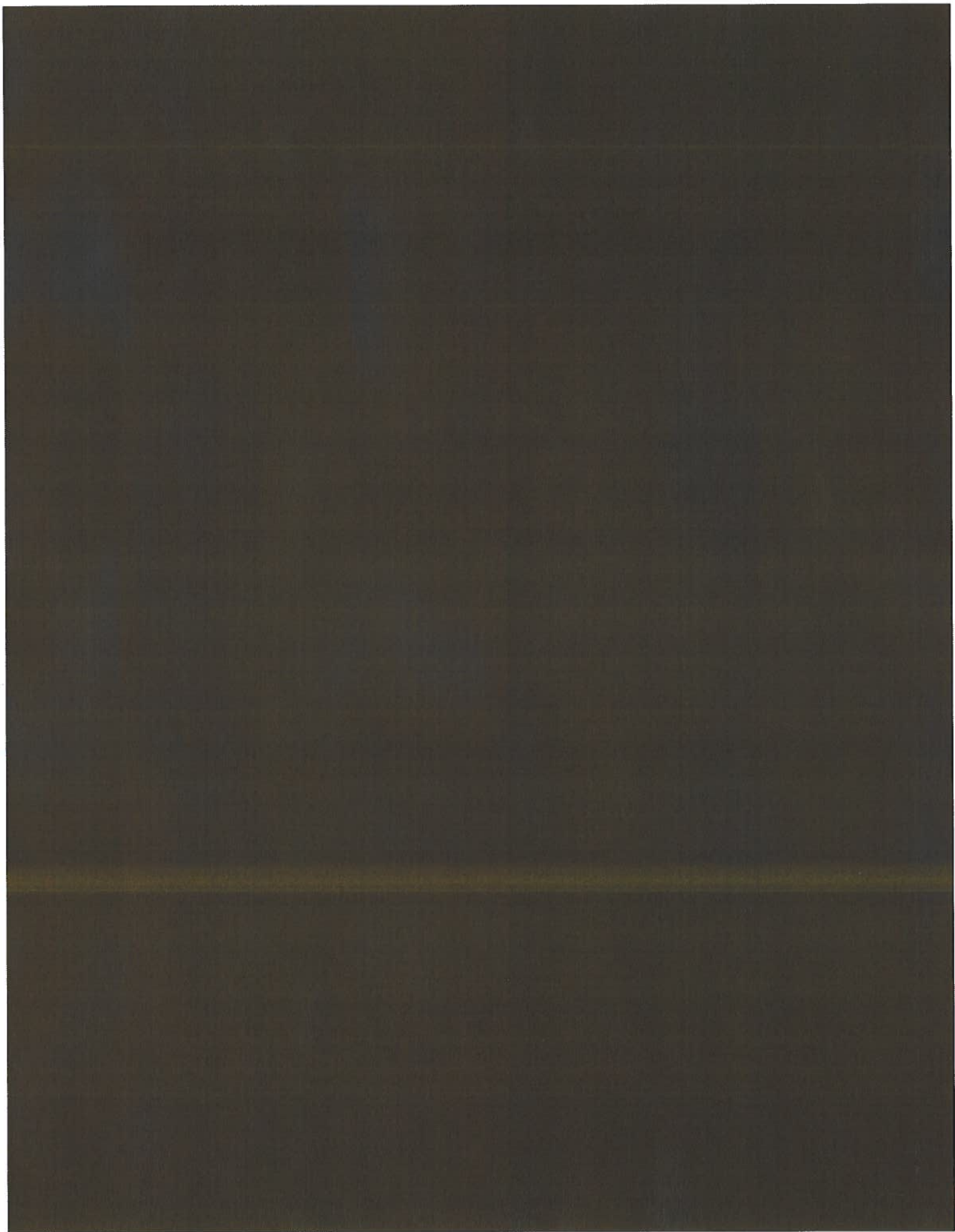
Haarlem

T 023 511 [redacted]
M 06 [redacted]
aanwezig ma,di,wo,do

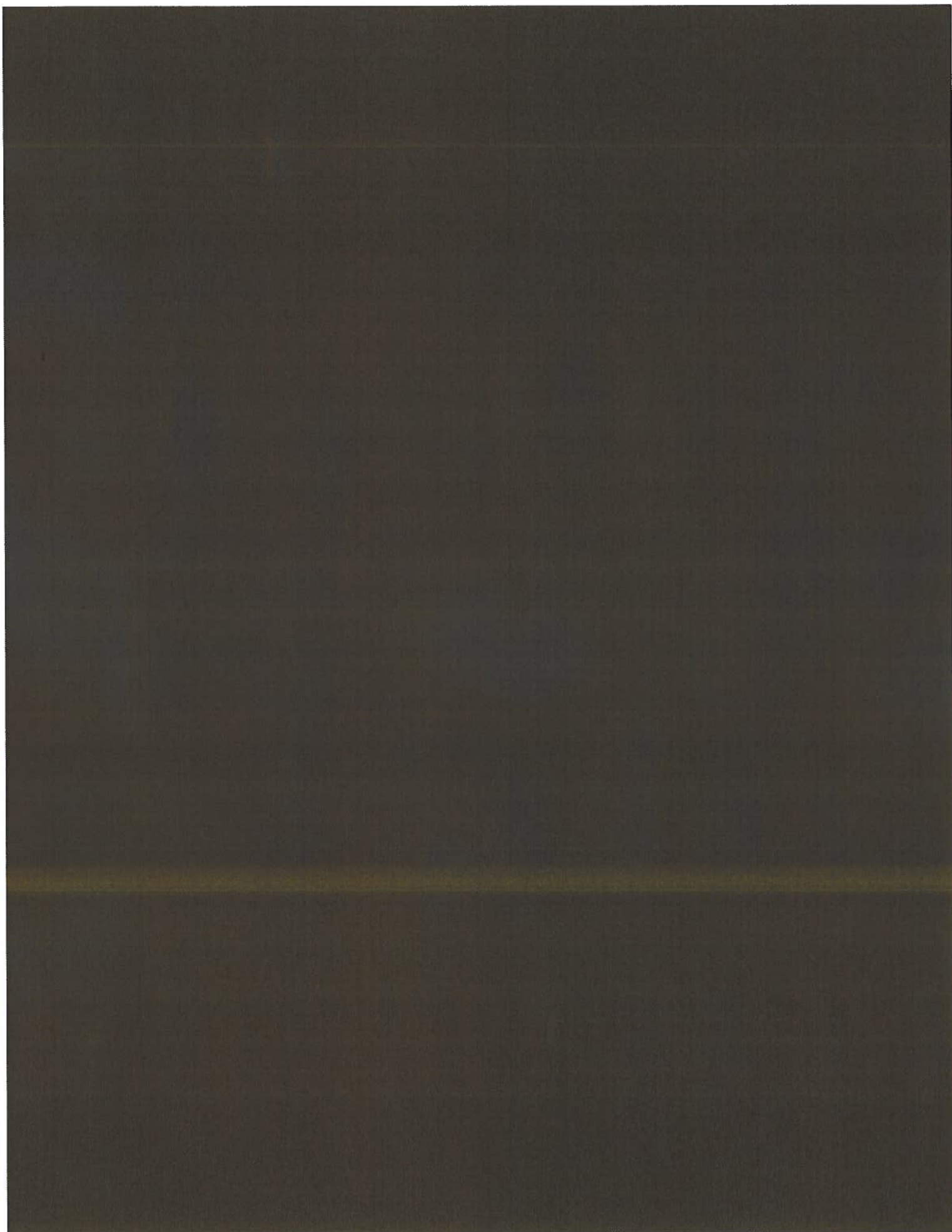
Veiligheid, Vergunningen en Handhaving
Zijlpoort, Gedempte Oude Gracht 2 te Haarlem
Postbus 511, 2003 PB Haarlem

Dubbel met document 1.

[REDACTED]

Van: [REDACTED]@InspectieSZW.nl>
Verzonden: donderdag 24 november 2016 16:38
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED] wjsg
Onderwerp: RE: Vervolgstappen betreffende mogelijk ernstige gezondheidsrisico's asbest [REDACTED]

Hallo [REDACTED]

Het inventarisatierapport rept inderdaad over een NEN 2991. Als het rapport van vorige week was zou je daar nu specifiek om kunnen vragen. We zijn nu echter ruim een jaar verder en er is gewoon doorgewerkt in het gebouw. Mijn advies zou zijn om een nieuwe volledige inventarisatie te vragen omdat de situatie destijds niet goed aangepakt is. Je wilt nu weten wat de stand van zaken is. Alleen een NEN2991 vragen geeft misschien wel een verkeerd beeld. Er is tenslotte al een jaar schoongemaakt in het pand.

Als je een nieuwe inventarisatie vraagt moet het bedrijf wederom een historisch onderzoek doen. Dan komt het huidige rapport ook naar boven drijven en zullen ze met dat in het achterhoofd hun onderzoeksstrategie moeten bepalen.

[REDACTED] 5.1.2e

[REDACTED]
asbestinspectieteam

06-[REDACTED]

Niet aanwezig op woensdag.

Van: [REDACTED] [mailto:[REDACTED]@haarlem.nl]
Verzonden: donderdag 24 november 2016 11:13
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: Re: Vervolgstappen betreffende mogelijk ernstige gezondheidsrisico's asbest [REDACTED]

Goedemorgen [REDACTED]

Het asbestinventarisatie bureau wat het rapport heeft opgesteld 21 oktober 2015, adviseert zeer duidelijk zelf in de rapportage om aanvullend een NEN2991 te laten uitvoeren doordat er een ernstige asbestbesmetting aanwezig is in de aangrenzende ruimte van de ruimte waar het niet hechtgebonden asbest aanwezig is.

Kunnen we dan wel vragen het aanvullende NEN 2991 te laten uitvoeren zoals omschreven in de asbestinventarisatie van 21 oktober 2015. Of moeten we hen daar over inlichten etc?

Ik hoor graag van je.

Groet,
[REDACTED]

Verstuurd vanaf mijn iPad

Op 24 nov. 2016 om 09:46 heeft [REDACTED]@InspectieSZW.nl> het volgende geschreven:

Goedemorgen [REDACTED]

Gisteren zat ik op mijn telefoon even een snelle, basale reactie te schrijven. Ik zal alvast even de lijn die ik met je wil bespreken in deze mail verwerken. Zie het alstublieft niet als belerend maar ter informatie om eventueel verder op in te gaan.

Wat ik, als ambtenaar/arbeidsinspecteur/etc. een belangrijk punt vind is dat we zelf de wet blijven volgen. Dat wil zeggen dat we binnen onze eigen bevoegdheden moeten blijven om zuiver te kunnen handelen.

Ik zie vaker voorkomen dat door ambtenaren van gemeenten, RUD's/OD's en soms ook mijn eigen collega's zaken voorgeschreven worden in brieven die niet mogelijk zijn. Het voorschrijven van een NEN2991 onderzoek is er daar een van maar laatst gingen de nekharen overeind toen ik hoorde dat een ambtenaar opdracht had gegeven (zo zei hij het letterlijk) om 5 kleefmonsters op de stoep voor de deur te laten nemen. Vandaar dat ik dat punt even aangestipt heb in mijn mail van gisteren.

De formele weg is als volgt:

- Je bezoekt een pand/object van voor 1994 waarvoor een asbestinventarisatie verplicht is. Eerste stap: je vraagt om inzage in het inventarisatierapport! Dan zijn er twee keuzes: **je krijgt een rapport** of er is geen rapport;
- Als er geen rapport is dan is één van de stappen die je zet het vragen/vorderen van het uit laten voeren van een asbestinventarisatie. Meer vraag je niet want in het Arbobesluit, art. 4.54a, is vastgelegd dat er voorafgaand aan het geheel of gedeeltelijk uit elkaar nemen van een bouwwerk of object een inventarisatie naar de aanwezigheid van asbest uitgevoerd dient te worden. Dat is wat de wet zeg die ik handhaaf maar mij is bekend dat er voor gemeentelijke ambtenaren andere wetgeving beschikbaar is met gelijke strekking. Onder andere artikel 3 van het Asbestverwijderingsbesluit sluit hierbij naadloos aan;
- **Als je wel een rapport overhandigd krijgt kan er nog steeds een probleem zijn zoals nu in Haarlem. Je hebt het vermoeden/indicatie dat het rapport niet volledig is of op wat voor manier ook niet de daadwerkelijke situatie weergeeft. Het kan zijn dat er al bronnen verwijderd zijn of dat je het vermoeden hebt van een besmetting. Dan vraag/vorder je wederom om een asbestinventarisatie uit te laten voeren omdat de situatie niet hetzelfde is zoals beschreven in het rapport dat je in handen hebt;**
- En nu de koppeling waarom je niet om een NEN 2991 vraagt of ander specifiek onderzoek. Het uitvoeren van een asbestinventarisatie is per wet gekoppeld aan een bedrijf dat daar een certificaat voor heeft. Vervolgens moet dat bedrijf volgens het certificatieschema zijn werkzaamheden uitvoeren. Allereerst worden de regels uit SC540 gevolgd waarin omschreven is op welke wijze het onderzoek uitgevoerd moet worden. Als de DIA ter plaatse restanten ziet die hij als asbestverdacht meent te herkennen dan neemt hij daarvan een monster om vast te stellen of het daadwerkelijk asbest is. Geen asbest en geen indicatie dat er op andere plaatsen nog een besmetting aanwezig is betekend einde onderzoek. Ziet de DIA zwaar beschadigde toepassingen of heeft hij andere aanwijzingen dat er mogelijk een *niet-zichtbare* besmetting met asbest aanwezig is dan moet hij zijn onderzoek vervolgen conform de richtlijnen vastgelegd in NEN 2991. Dat zijn allemaal stappen die specifiek vastgelegd zijn voor het inventarisatiebureau.

Uit bovenstaande kun je lezen dat je als toezichthouder gewoon alleen om een **actueel** asbestinventarisatierapport moet vragen. Als er gereede twijfels zijn over het rapport dat je ontvangt dan moet je een met redenen omklede vordering doen om het rapport aan te laten vullen maar laat de praktische invulling bij het inventarisatiebureau.

Als je het vervolgens niet met dat rapport eens bent kun je een klacht indienen bij het inventarisatiebureau conform de procedure in SC540.

Een hoop informatie. Bel me gerust om er over door te praten.

5.1.2e

asbestinspectieteam

06-

Niet aanwezig op woensdag

Van: [redacted] [mailto:[redacted]@haarlem.nl]

Verzonden: woensdag 23 november 2016 20:17

Aan: [redacted]

Onderwerp: Re: Vervolgstappen betreffende mogelijk ernstige gezondheidsrisico's asbest [redacted]

Beste [redacted]

Dank je voor je aanvullende informatie. Ik ben inderdaad wel benieuwd, hoe dat dan precies zit met dat het inventarisatiebureau dit kan voorschrijven en de overheid dit niet kan eisen. Ik hoop deze week nog in de gelegenheid te zijn om telefonisch contact met je te hebben. Als het deze week niet meer lukt bel ik je begin van volgende week.

Met vriendelijke groet en
fijne avond,

[redacted]
Inspecteur en projectmedewerker integrale aanpak criminaliteit
Gemeente Haarlem.
Verstuurd vanaf mijn iPad

Op 23 nov. 2016 om 19:06 heeft [redacted] <[\[redacted\]@InspectieSZW.nl](mailto:[redacted]@InspectieSZW.nl)> het volgende geschreven:

Hallo allen en dan speciaal [redacted]

Ik volgde vandaag, op mijn vrije dag, alles vanaf de zijlijn nadat ik vanmorgen telefonisch contact met mijn collega [redacted] had.

Goede actie die er ondernomen is en duidelijk verwoord.

[redacted] wel een vraag: wil je aub NIET voorschrijven dat er een NEN 2991 uitgevoerd moet worden. Geef aan dat er een inventarisatie naar de aanwezigheid van asbest uitgevoerd moet worden. De situatie is nu anders dan in het rapport dat er ligt dus is dat een legitieme eis. Of er aanvullend een 2991 gedaan moet worden is niet aan de overheid maar aan het inventarisatiebureau. Exact zo'n casus kwam de laatste keer voorbij in het casusoverleg. We moeten daar zuiver in zijn en op onze eigen stoel blijven zitten. De asbestbranche heeft de warme aandacht van enkele listige advocaten. Je eigen bevoegdheden in de gaten houden is daarom erg belangrijk om te voorkomen dat onze handhaving bij de rechter

geen stand houdt.

Als je nadere info wilt kun je altijd contact met me opnemen.

06- [REDACTED]

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

Verzonden met mijn mobiele telefoon.

-----Original Message-----

From: [REDACTED]

Sent: Wednesday, November 23, 2016 06:20 PM W. Europe Standard Time

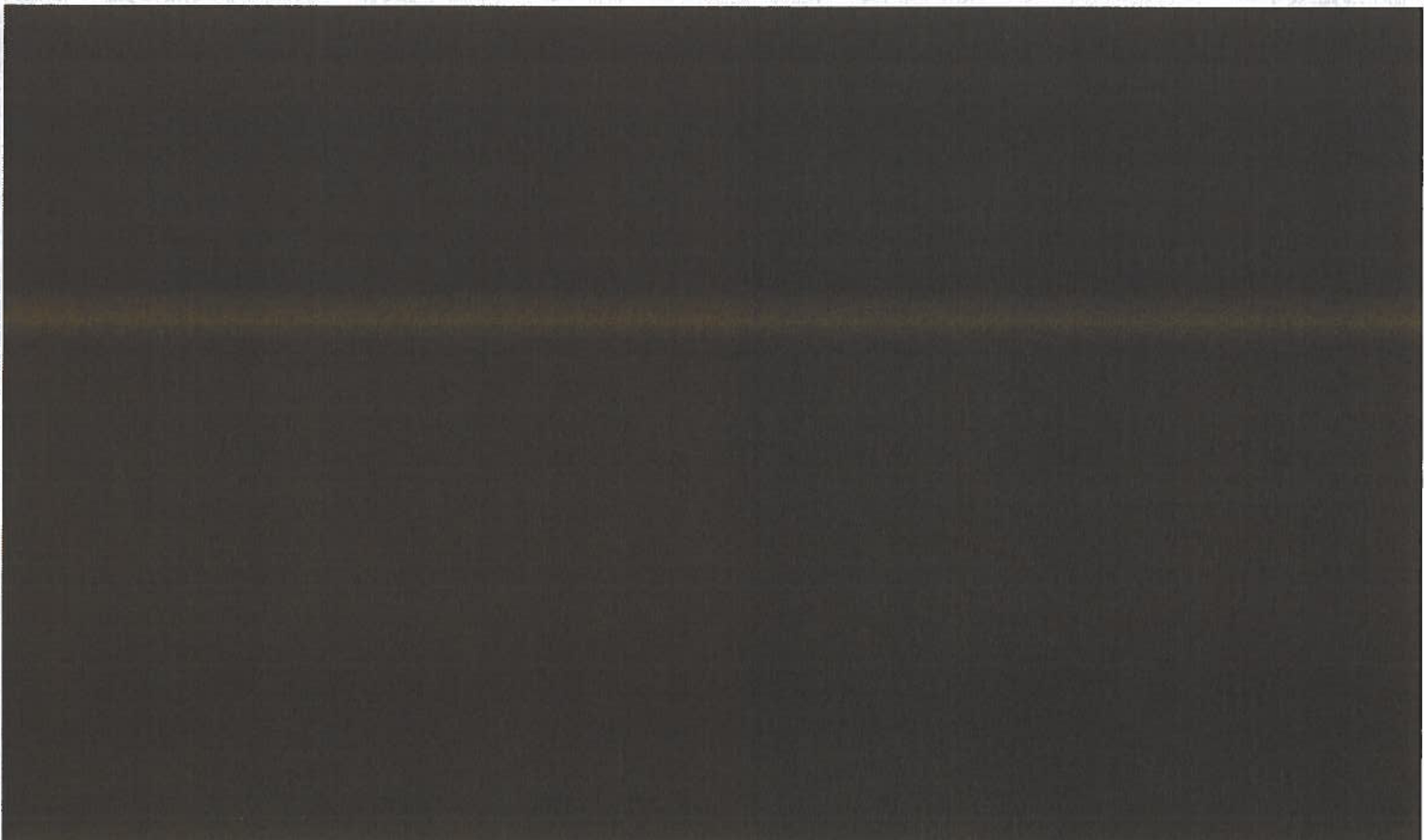
To: [REDACTED]

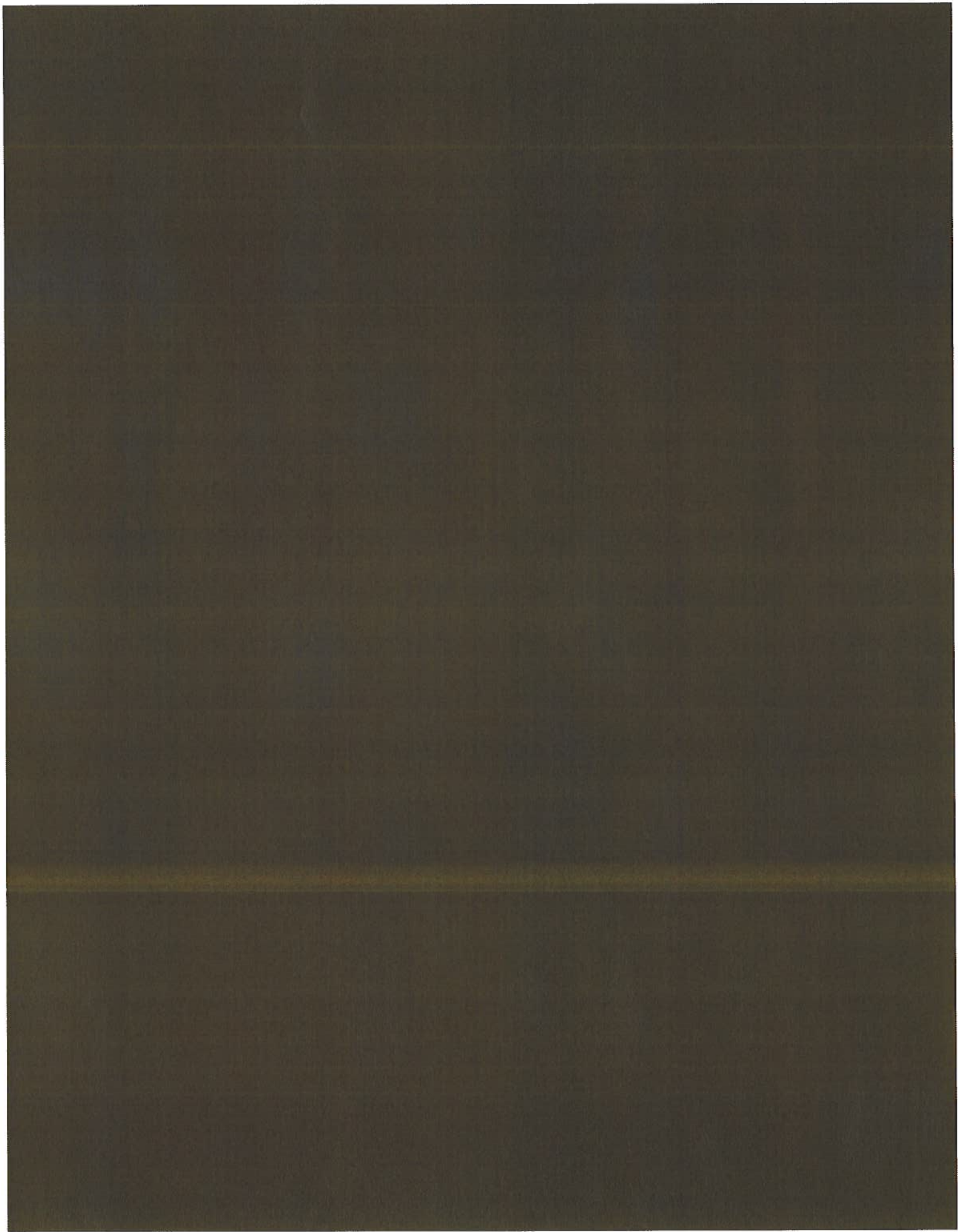
Cc: [REDACTED]

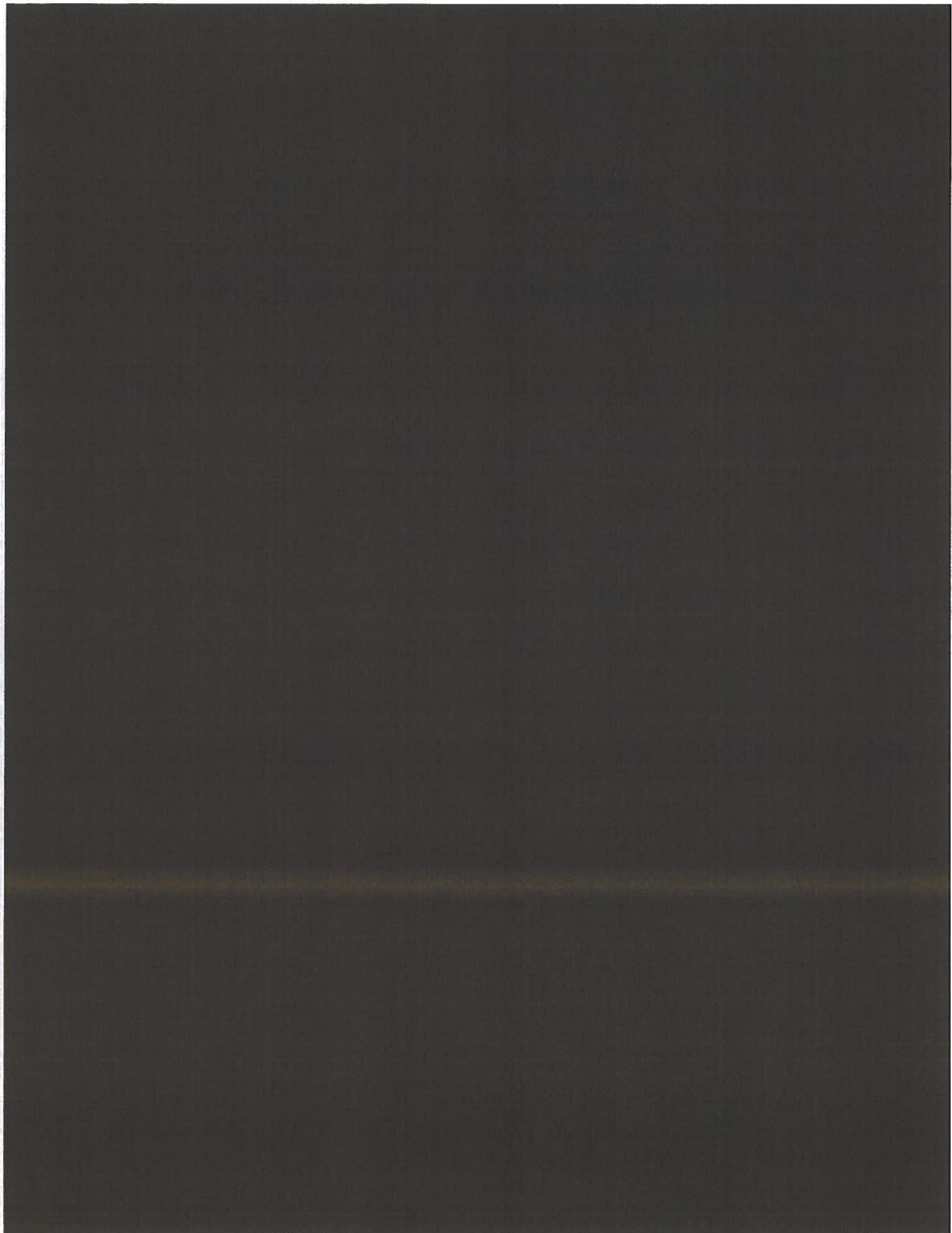
Subject: FW: Vervolgstappen betreffende mogelijk ernstige gezondheidsrisico's
asbest [REDACTED] wjsg

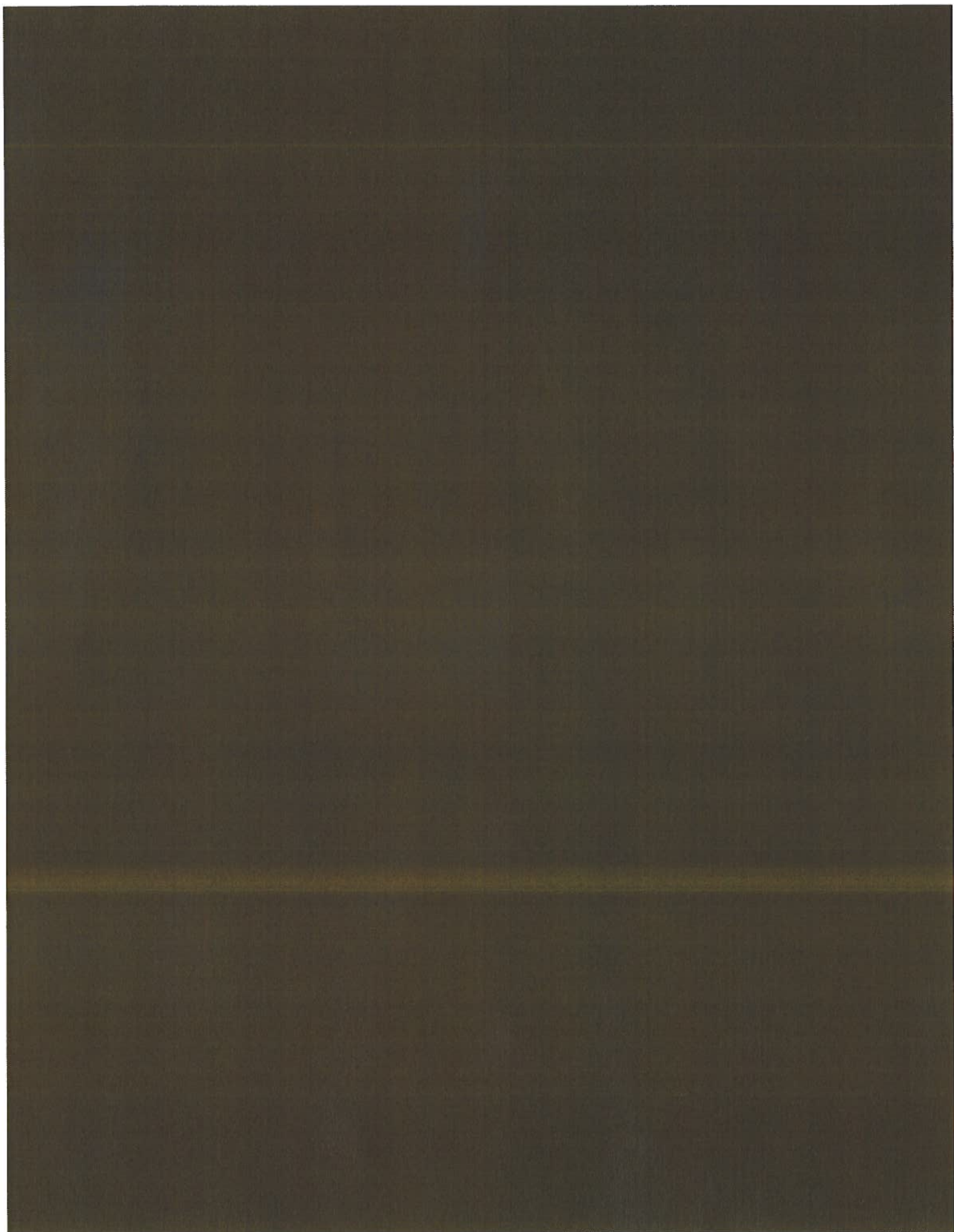
Ter info,

[REDACTED]

[REDACTED]

Van: [REDACTED]@Haarlem.nl>
Verzonden: dinsdag 22 november 2016 13:59
Aan: [REDACTED]@odijmond.nl'
CC: [REDACTED]
Onderwerp: Vooraankondigingsbrief [REDACTED] wjsg
Bijlagen: 000003952D.pdf

Hallo,

In de bijlage treffen jullie de vooraankondiging aan de heer [REDACTED] zoals deze morgen door [REDACTED] wordt uitgereikt.

De heer [REDACTED] krijgt tot volgende week de mogelijkheid om zijn zienswijze te geven, zodat er volgende week een handhavingsbesluit genomen kan worden.

Groet,

[REDACTED]

Haarlem

Gemeente Haarlem, Dienstverlening, Veiligheid & Vergunningen

Afdeling Vergunningen, Toezicht & Handhaving

1A2.1

Retouradres Postbus 511, 2003PB Haarlem

De heer [REDACTED]
[REDACTED]

TEVENS PERSOONLIJK OVERHANDIGD OP 23 NOVEMBER 2016

23 NOV 2016

Datum
Kenmerk 2016-07831
Contactpersoon mr. [REDACTED]
Doorkiesnummer (023) [REDACTED]
E-mail adres [REDACTED]@haarlem.nl 5.1.2i
Kopie aan Gebruiker(s) van het pand
Onderwerp Voornemen tot bestuursrechtelijk handhaven

Geachte heer [REDACTED],

Op 16 november 2016 heeft de heer [REDACTED], toezichthouder van de gemeente Haarlem (verder: toezichthouder), geconstateerd dat er op het adres [REDACTED] te Haarlem niet hechtgebonden en zwaar beschadigde asbesthoudende materialen in het pand aanwezig zijn.

In artikel 1a lid 1 van de Woningwet is het volgende bepaald: de eigenaar van een bouwwerk, open erf of terrein of degene die uit anderen hoofde bevoegd is tot het daaraan treffen van voorzieningen draagt er zorg voor dat als gevolg van de staat van dat bouwwerk, open erf of terrein geen gevaar voor de gezondheid of veiligheid ontstaat dan wel voortduurt.

Op 21 november 2016 heeft de toezichthouder telefonisch contact met u gehad. In dit telefoongesprek heeft u aangegeven dat u ervoor gaat zorgen dat het asbest wordt gesaneerd en dat u op 23 november 2016 het gedeelte van het pand afsluit, waar de asbesthoudende materialen zijn aangetroffen. Voorts heeft u in dit telefoongesprek toegezegd dat u op 23 november 2016 een cilinder in de deur gaat plaatsen, om de ruimte met asbesthoudende materialen van de rest van het pand af te sluiten. De toezichthouder zal vervolgens de ruimte verzegelen.

Hiermee geeft u gehoor aan het advies van het rapport, opgesteld door GRS Asbest d.d. 20 oktober 2015, met projectnummer: [REDACTED], p. 7:

"Met betrekking tot de aangetroffen bron 2 dient de magazijn ruimte afgesloten te worden. Deze ruimte mag niet meer betreden worden tot na de asbestsanering, deze asbestsanering dient met spoed plaats te vinden."

Haarlem

2

Voornemen

Het voornemen bestaat handhavend op te treden op grond van artikel 125 Gemeentewet jo. artikel 5:32, eerste lid Algemene wet bestuursrecht (Awb), ten einde af te dwingen dat wordt overgegaan tot asbestsanering en dat de ruimte, gelet op het aanwezige gezondheidsrisico, niet wordt betreden zonder de daarvoor bestemde beschermingsmiddelen.

Zienswijze

Over het voornemen tot het opleggen van een last onder dwangsom kunt u tot **maandag 28 november 2016** uw zienswijze geven.

Indien u van deze mogelijkheid gebruik wilt maken, kunt u uw zienswijze bij voorkeur per e-mail naar voren brengen.

U kunt uw zienswijze sturen naar het volgende e-mailadres: █@haarlem.nl

Voor nadere informatie kunt u telefonisch contact op nemen met de heer █, bereikbaar onder telefoonnummer (023) █

Een tijdig ingediende zienswijze zal worden betrokken bij de uiteindelijke besluitvorming.

Hoogachtend,
namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Haarlem,

█
█
mr. █
afdeling ~~hoofd~~ Vergunningen, Toezicht & Handhaving

[REDACTED]

Van: [REDACTED]@haarlem.nl>
Verzonden: vrijdag 25 november 2016 11:09
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: FW: Vervolgstappen betreffende mogelijk ernstige gezondheidsrisico's asbest [REDACTED]

Van: [REDACTED] [mailto:[REDACTED]@odijmond.nl]
Verzonden: donderdag 24 november 2016 10:58
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: RE: Vervolgstappen betreffende mogelijk ernstige gezondheidsrisico's asbest [REDACTED]

Goedemorgen [REDACTED]

Naar aanleiding van ons telefoongesprek van vanochtend is afgesproken dat;
Wij de saneerder op de hoogte brengen om de werkzaamheden van de sanering in het magazijnruimte nog niet te laten uitvoeren
(sloopmelding is gedaan op 22 november 2016 zaaknummer [REDACTED], OLO nummer [REDACTED]
Dit is ook zo telefonisch d.d. 24-11 medegedeeld aan Dhr. [REDACTED] van [REDACTED] Wjsg

Gemeente Haarlem is voornemens om een nieuwe brief uit te laten gaan om het hele pand te sluiten, met het verzoek om in de winkelruimte een aanvullend NEN 2991 onderzoek te laten uitvoeren.

Gaarne ontvangen wij een kopie van deze brief

Met vriendelijke groet,
[REDACTED]

Medewerker Omgevingsrecht
Asbestdeskundige SC570

T +31 (0)251 [REDACTED]
F +31 (0)251 [REDACTED]
Email: [REDACTED]@odijmond.nl

Website <http://www.odijmond.nl>
(werkdagen: ma t/m vrij)

From: [REDACTED]
Sent: Thursday, November 24, 2016 8:12 AM
To: [REDACTED] Wjsg
Subject: FW: Vervolgstappen betreffende mogelijk ernstige gezondheidsrisico's asbest [REDACTED]

Heren,

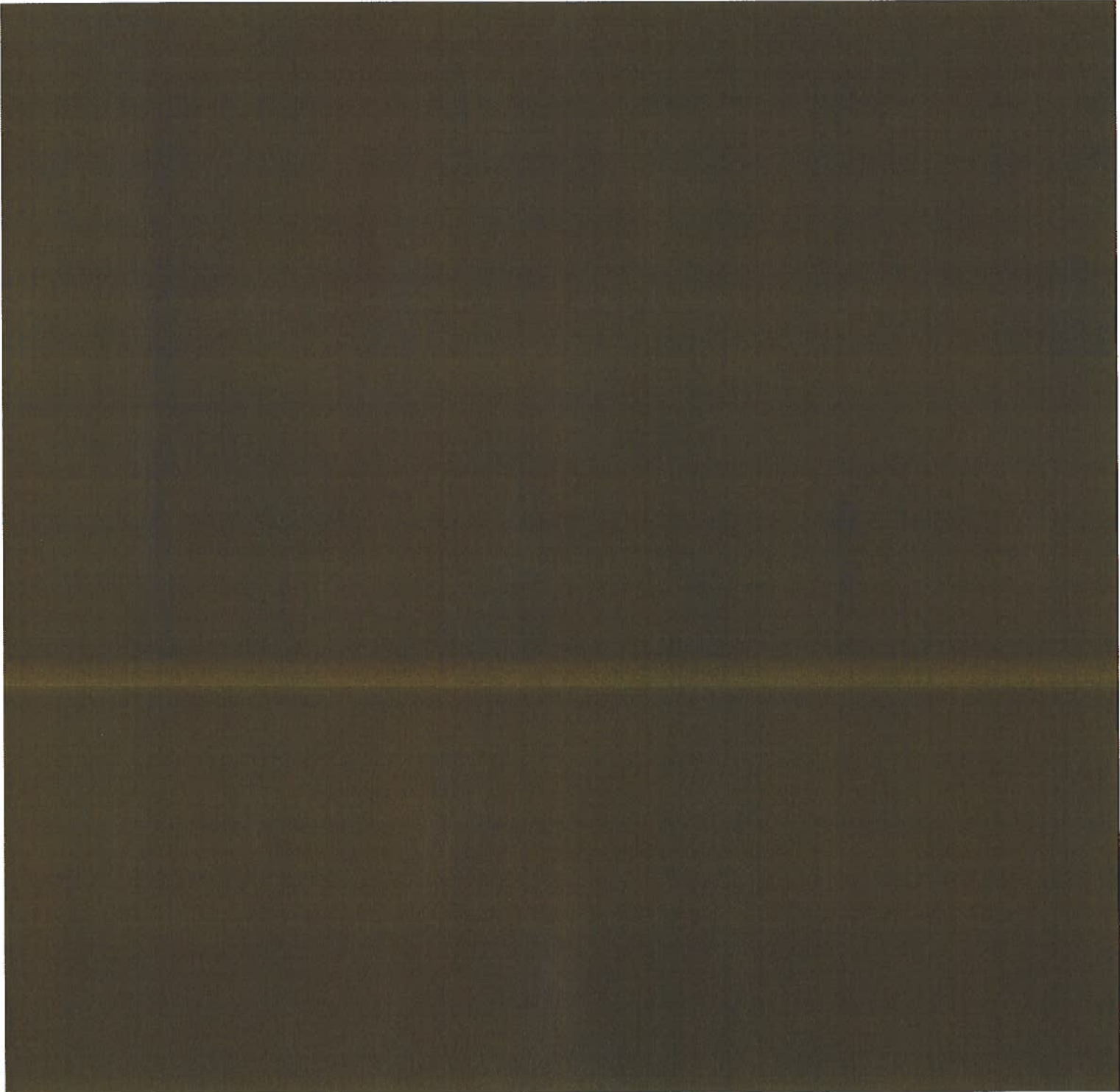
Bij het akkefietje op de ████████ in Haarlem zijn inmiddels ook ISZW en Justitie betrokken. Ze willen dat de hele zaak gesloten gaat worden omdat niet valt uit te sluiten dat doordat het magazijn in gebruik is gebleven ook andere delen van het pand zijn besmet terwijl er sate wordt bereid.

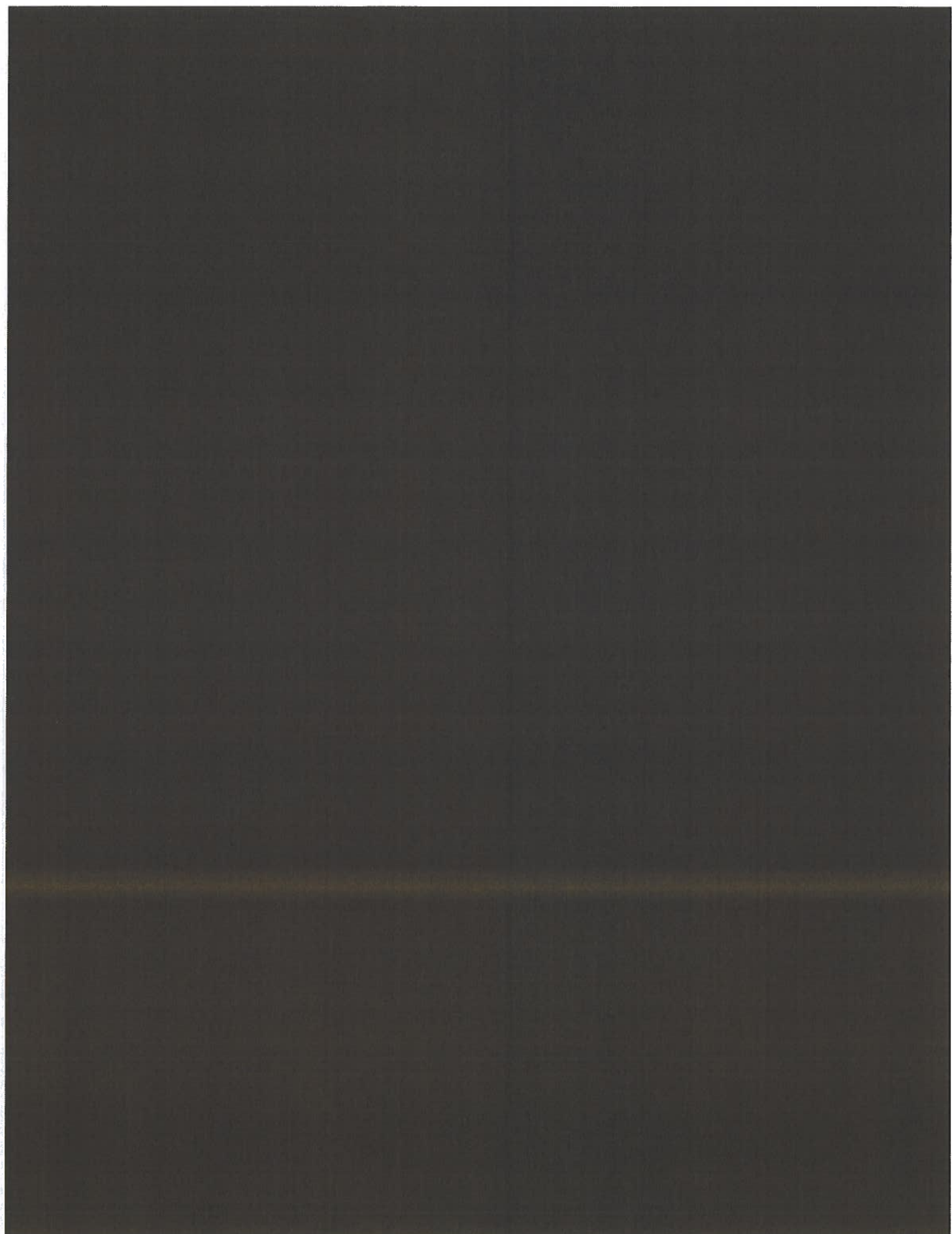
Dit ter kennisname.

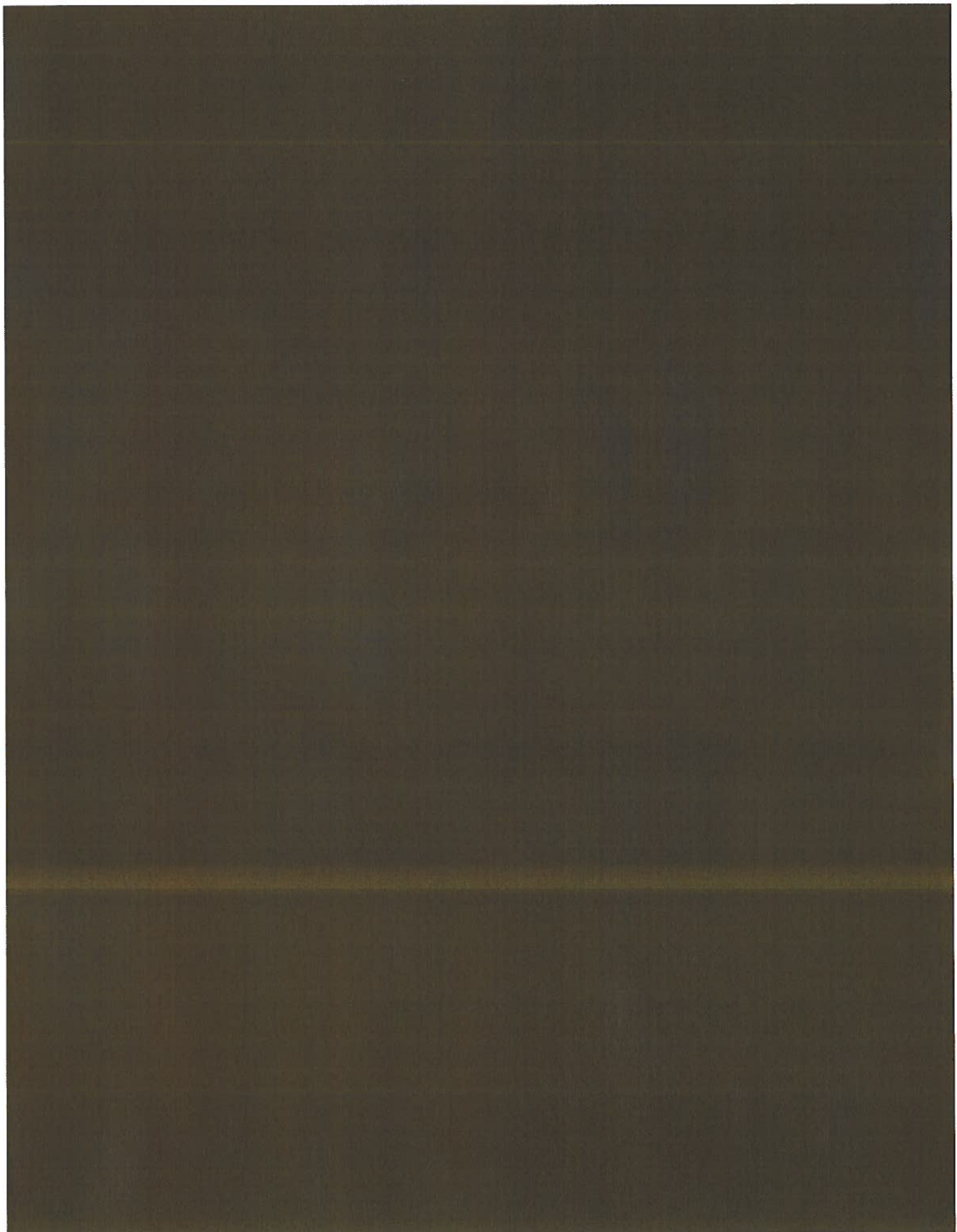
groet,

██████

Dubbel met documenten 1 en 1A1.

Inspectie Leefomgeving en Transport
Ministerie van Infrastructuur en Milieu

ILT
ILT-IOD
Team Informatie & Expertise

Sint Jacobsstraat 135
Utrecht
Postbus 16191
2500 BD Den Haag

Contactpersoon

M +31(0)6-
@ILenT.nl

Datum
2 februari 2017

memo

Annotatie juridisch kader aangifte "Brand [REDACTED]"

Juridisch kader asbestbrand [REDACTED]

Het juridisch kader met betrekking tot de asbestbrand in [REDACTED] is zeer complex. Het bestuursrecht (zorgplicht), privaatrecht (aansprakelijkheid) en het strafrecht (economisch delict) zijn met elkaar verweven. Primair zal ingegaan worden op de strafrechtelijke kant van de zaak waarbij de aangifte door de heer [REDACTED] (tevens [REDACTED]) leidend 5.1.2e zal zijn. Daarnaast zal kort worden stilgestaan bij mogelijke overtreding van eventuele zorgplichtbepalingen. De aansprakelijkheid voor de gemaakte kosten ligt buiten dit strafrechtelijk kader.

Aangifte van economisch delict

De heer [REDACTED] heeft op 9 december 2015 aangifte gedaan van overtreding van het Asbestverwijderingsbesluit 2005 met betrekking tot het advies van de Gemeente Westland aan de betrokken bewoners om eventueel resterend asbestmateriaal zelf op te ruimen. Uit rapporten zou blijken dat er sprake is van asbestmateriaal risicoklasse 2.

- *Strafbaar feit*

Artikel 6 van het Asbestverwijderingsbesluit 2005 bepaalt dat het opruimen van asbest dat ten gevolge van een incident is vrijgekomen en waarvan de concentratie van asbestvezels is ingedeeld in risicoklasse 2 of 3 slechts mag worden verricht door een gecertificeerd bedrijf. Bewoners mogen dat dus niet zelf opruimen. Overtreding hiervan is op grond van artikel 9.2.2.1 Wet milieubeheer (voorheen artikel 24 van de Wet milieugevaarlijke stoffen) strafbaar gesteld in de Wet op de economische delicten (indien opzettelijk een 6-jaarsfeit).

Indien wordt uitgegaan van risicoklasse 2 asbest, plegen bewoners die het advies hebben opgevolgd een economisch delict. Een bewoner die zelf asbest verwijdert is daarmee strafbaar, maar de vraag in casu is natuurlijk of de gemeente ook strafbaar is door het verstrekken van voornoemd advies aan de bewoners. Mogelijk is hier sprake van het uitlokken of doen plegen van een economisch delict. Met betrekking tot de bewoners die dit advies niet hebben opgevolgd,

omdat ze wellicht kennis hadden van het feit dat dit mogelijk in strijd was met de wet, kan er sprake zijn van poging tot uitlokking van een economisch delict door de gemeente. De vraag die dan wel moet worden beantwoord is of en in welke mate er hier dan ook sprake is geweest van opzet en het verschaffen van gelegenheid en/of middelen dan wel misbruik van gezag en/of misleiding.

ILT
ILT-IOD
Team Informatie & Expertise

Datum
2 februari 2017

- *Risicoklasse 1 en/of 2*

Een belangrijke aspect is de vraag of het gegeven advies nu betrekking had op risicoklasse 1 of risicoklasse 2 asbest. De GGD heeft in reactie op mails van het comité Brand ██████ in maart 2016 aangegeven dat ze de indeling van de risicoclassificatie in risicoklasse 2 niet onderschrijft en er voldoende aanwijzingen/redenen zijn om in de huidige situatie (het incidenteel aantreffen van een stukje hechtgebonden asbest) uit te gaan van risicoklasse 1. Het advies van de gemeente om in voorkomend geval zelf te handelen zou daarmee geen strafbaar feit noch poging daartoe opleveren.

In het Asbestinventarisatierapport welke direct na de brand is opgemaakt Wjsg (rapportnummer: ██████ – Revisie 1 d.d. 13 januari 2015) wordt gesproken over zowel risicoklasse 2 (broncode M1) als over risicoklasse 1 (broncode M1a). Bij broncode M1a wordt expliciet aangegeven dat het in casu gaat om handpicking restanten van uitsluitend hechtgebonden stukjes en brokjes asbest in een buitensituatie.

Er zijn evenzo deskundigen die stellen dat er bij het vrijkomen van asbest na een incident (brand) er per definitie alleen sprake is van asbest in de risicoklasse 2.

- *Verwijtbaarheid van handelen*

Een ander aspect dat een belangrijke rol speelt is de mogelijke verwijtbaarheid van de gemeente ten aanzien van het gegeven advies..

De gemeente stelt zich op het standpunt dat het opruimen door professionals is geschied overeenkomstig de regelgeving, maar dat nooit kan worden uitgesloten dat er onverhoopt nog een stukje asbest kan worden aangetroffen. In overleg met de GGD en DCMR is vervolgens besloten de bewoners in de geest van het Asbestverwijderingsbesluit 2005 een handreiking te bieden om in dat geval zorgvuldig en veilig te handelen. Strikte handhaving van het besluit zou tot een onmogelijke uitvoering en/of nazorg leiden voor een situatie waarin de regelgeving eigenlijk niet voorziet (calamiteit in een uitzonderlijke situatie).

Hierbij lijkt te zijn aangesloten bij een soortgelijk advies dat de gemeente Roermond na een asbestbrand (16 december 2012) aan haar bewoners had gegeven om nog onverhoopt aangetroffen asbest zelf te verwijderen.

Uit de beschikbare documentatie blijkt wel dat er discussie is over het feit of de asbestsanering en de vrijgave van het gebied steeds correct en in overeenstemming met de wet heeft plaatsgevonden, maar ook daarin staan

deskundigen weer tegenover elkaar. Daarmee kan (op dit moment) niet zondermeer worden gesteld dat de gemeente er ten onrechte van is uitgegaan dat er slechts nog sprake zou zijn van het incidenteel aantreffen van stukjes asbest en dat haar advies op onjuiste gronden is gegeven.

ILT
ILT-IOD
Team Informatie & Expertise

Datum
2 februari 2017

Zorgplichtbepalingen

Het staat de bewoners, onverminderd het advies van de gemeente, vrij om te allen tijde een beroep te doen op een erkend asbestsaneringsbedrijf om het asbest te laten verwijderen. De aangifte lijkt in feite te suggereren dat de verantwoordelijkheid daarvoor in het kader van de zorgplicht geheel en/of alleen bij de gemeente ligt, maar dat ligt genuanceerder.

Het ordeningsrecht kent vele zorgplichtbepalingen. Overtreding dan wel niet nakoming daarvan vormt meestal een economisch delict. Bij de gevolgen van een asbestbrand zouden ondermeer de navolgende zorgplichtbepalingen van toepassing kunnen zijn:

Artikel 1.1a Wet milieubeheer

Algemene zorgplicht met betrekking tot het milieu. Richt zich tot een ieder, dus zowel tot de gemeente als tot de burger/bewoner. Overtreding is evenwel niet strafbaar gesteld.

Artikel 10.1 Wet milieubeheer

Zorgplicht met betrekking tot afvalstoffen. Richt zich evenzo tot een ieder die handelingen met betrekking tot afvalstoffen verricht of nalaat. Is evenwel niet van toepassing op de (verontreinigde) bodem en de daarmee verbonden gebouwen. Zicht- en tastbare stukjes asbest zouden daaronder kunnen vallen, voor onzichtbare asbestvezels in tuinen of openbare groenvoorzieningen dan wel onder dakpannen of ingebrand in kozijnen ligt dat mogelijk anders.

Artikel 1a Woningwet

Zorgplicht voor de eigenaar van een bouwwerk, open erf of terrein ten einde te voorkomen dat er gevaar voor de gezondheid of veiligheid ontstaat of voortduurt. De eigenaar kan in casu de gemeente zijn (openbaar gebied) dan wel de bewoner (eigen huis en tuin), maar ook een corporatie of verhuurder van het onroerend goed.

Artikel 13 Wet bodembescherming

Zorgplicht voor diegene die (afval)stoffen op of in de bodem brengt en deze daarmee verontreinigt of aantast. Vereist een actieve handeling met betrekking tot het op of in de bodem brengen. Zou in het voorkomende geval (indirect) kunnen worden toegerekend aan de veroorzaker van de brand.

De zorgplicht uit de Woningwet lijkt in casu (asbestverontreiniging tuin en huis) de meest voor de hand liggende bepaling voor de beoordeling of er in dit kader

mogelijk sprake kan zijn van een strafbaar feit, maar ook de zorgbepalingen uit de Wet milieubeheer (afvalstoffen) en de Wet Bodembescherming kunnen van toepassing zijn.

ILT
ILT-IOD
Team Informatie & Expertise

Belangrijk is om te onderkennen dat de zorgplichtbepalingen zich in casu in gelijke mate richten tot de gemeente en de eigenaar/bewoner. De gemeente is primair verantwoordelijk om het asbest(afval) op een juiste wijze uit het openbaar gebied te (laten) verwijderen. De eigenaar/bewoner is primair verantwoordelijk om het asbest(afval) op een juiste wijze uit zijn/haar huis of erf te (laten) verwijderen. Wie daar financieel voor aansprakelijk kan worden gesteld, is een ander verhaal.

Datum
2 februari 2017

Uit de ter beschikking staande documentatie en rapporten (waaronder het Rekenkameronderzoek naar de aanpak en nasleep van de asbestcalamiteit op 13 januari 2015 in [REDACTED] d.d. 31 augustus 2016) is niet gebleken dat de gemeente te kort heeft geschoten in haar wettelijke zorgplicht. Dit laat onverlet dat wel is vastgesteld dat in voorkomende gevallen of situaties mogelijk anders had kunnen worden gehandeld.

[REDACTED]

Memo

Aan De milieuhouders van het Functioneel Parket

Door tussenkomst van

Van

Visie vooraf

Concipiënt

Datum 23 februari 2017

Onderwerp Herziening inzet strafrecht in de asbestketenhandhaving

Gevraagde beslissing Conformereren aan een actievere inzet van het strafrecht in de asbestketenhandhaving

Situatie 2011 In 2011 heeft het Functioneel Parket (FP) haar visie beschreven met betrekking tot de inzet van het strafrecht in de asbestketenhandhaving. Kort gezegd behelst deze visie een selectieve inzet van het strafrecht. Het Functioneel Parket wil zich vooral richten op het aanpakken van grote uitwassen in de asbestbranche die dermate ernstig zijn dat er sprake is van gevaar voor de openbare gezondheid, levensgevaar voor een ander (173a/b Sr) of levensgevaar of ernstige schade aan de gezondheid van werknemers (32 Arbowet). In geval van overtreding van art. 32 Arbowet wordt alleen opgespoord in combinatie met misdrijven waarvoor wel voorlopige hechtenis mogelijk is. De reden voor deze selectieve inzet van het strafrecht was gelegen in het feit dat het FP destijds de opgeworpen gelegenheid beperkende barrières onvoldoende achtte. Het FP zag graag dat kleinere zaken (bijv. Asbestverwijderingsbesluit en artikel 7 Woningwet) door het bestuur werden opgepakt of liever door adequaat toezicht werden voorkomen. Waar het FP in 2011 nog een instroom had van **264 asbestgerelateerde strafzaken**, is dit aantal in 2016 teruggebracht naar **83 asbestzaken**.

Situatie 2017 Door recente en toekomstige ontwikkelingen ziet het FP zich wellicht genoodzaakt om de inzet van het strafrecht in de asbestketenhandhaving te herijken. Belangrijke recente ontwikkelingen zijn onder andere de realisatie van een landsdekkend **stelsel van omgevingsdiensten** die belast zijn met uitvoeringstaken op het terrein van het omgevingsrecht en de bevoegdheid van hun directeuren om een **bestuurlijke strafbeschikking milieu** (bsbm) op te leggen voor o.a. asbest gerelateerde overtredingen, zoals het niet beschikken over een asbestinventarisatie rapport en het niet verwijderen van asbest alvorens een bouwwerk wordt gesloopt. In 2016 zijn 38 bestuurlijke strafbeschikkingen milieu opgelegd voor asbestgerelateerde overtredingen. In 8 gevallen is de verdachte in verzet gegaan. Door het lage aantal opgelegde bestuurlijke strafbeschikkingen milieu lijkt de bsbm voor asbestovertredingen een moeilijk toepasbaar instrument. Omdat het wedrechtelijk verkregen voordeel veelal boven de 5.000 euro (=contra-indicatie) uitkomt, wordt door omgevingsdiensten vaak gekozen om ten aanzien van deze overtredingen een proces-verbaal op te maken, tenzij met zekerheid kan worden vastgesteld dat de contra-indicaties niet van toepassing zijn.

Komende ontwikkelingen zijn onder andere per 1 januari 2017 de **verlaging van de grenswaarde van asbest amfibolen** van 10.000 vezels per vierkante meter naar 2.000 vezels per vierkante meter, waardoor straks meer en verdergaande beschermingsmaatregelen moeten worden genomen bij werkzaamheden met een te verwachte hoge blootstelling. Maar wellicht de grootste ontwikkeling is het aankomende **algehele verbod op asbestdaken**, wat bepaald dat particulieren, bedrijven en (overheids-)instellingen per 2024 geen asbestdaken meer mogen bezitten op last van een dwangsom. Het verbod op asbestdaken is een middel om de hoeveelheid asbest in de leefomgeving te verminderen. Met het verstrijken van de tijd raakt elk asbestdak op den duur verweerd. Een verweerd asbestdak levert een (dreigend) gevaar op voor mens en milieu. Dit bleek na afloop van de grote hagelstormen vorig jaar in Brabant waarbij veel asbestdaken zijn beschadigd met mogelijke asbestbesmettingen als gevolg. Jaarlijks telt Nederland tussen de 900 en 1300 asbestdoden.¹

De komende jaren wordt er dus veel verwacht van particuliere en bedrijfsmatige eigenaren van asbestdaken, de asbestverwijderingsketen en het toezicht. De grote ambitie van een asbestdakenvrij Nederland vereist een grote betrokkenheid van deze partijen en legt veel capaciteitsdruk op de

¹<https://www.nrc.nl/nieuws/2012/07/31/per-jaar-sterven-900-tot-1300-mensen-door-asbest-12348487-a215853>

gecertificeerde asbestverwijderingsketen. Ook verzekeraars zijn steeds minder geneigd om (nog) asbesthoudende panden te verzekeren en om de opruimkosten van asbestincidenten te vergoeden en voeren daardoor de druk op bij hun klanten om het asbest te laten verwijderen. Daarnaast geeft de politie meer vorm aan haar **informatiepositie** door in gesprek te gaan met de brancheverenigingen over het reilen en zeilen in de asbestbranche. Op den duur zal het FP hier de vruchten van plukken, doordat mogelijk meer verdachte signalen over de asbestbranche bij ons worden gemeld.

Knelpunten in 2011 en 2017

In de notitie uit 2011 worden 9 knelpunten benoemd waaruit blijkt dat de opgeworpen gelegenheid beperkende barrières onvoldoende zijn.

Aanwezigheid asbest op grote schaal

Op dit moment ligt er naar schatting ongeveer 120 miljoen vierkante meter aan asbestdaken, waarvan 15 miljoen vierkante meter zich bevindt bij particulieren. De verwijderingskosten bedragen ongeveer 10 euro per vierkante meter, waarvan 4,50 euro kan worden gesubsidieerd. Een nieuw dak kost al gauw rond de 30 euro per vierkante meter. Een miljardenprobleem dus waarbij economisch gewin aanzienlijk op de loer ligt. Het op grote schaal aanwezig zijn van asbest zal in ieder geval tot 2024 een knelpunt blijven. Daarnaast ligt het merendeel van de asbestdaken op agrarische schuren en stallen. Veel agrarische bedrijven kampen met het gebrek aan erfopvolging op het moment dat de huidige agrariër stopt met het bedrijf. Deze daken worden dan naar alle waarschijnlijkheid niet meer gesaneerd en sanering wordt dan een taak van de gemeente. Met betrekking tot de particulieren is er discussie over wiens probleem het nu is. De overheid wil het hebben van een asbestdak verbieden, maar de door het Rijk beschikbaar gestelde subsidie voor de dak-eigenaar is niet kostendekkend. Woningeigenaren verenigen zich steeds meer en ook gemeenten en provincies stellen extra subsidie beschikbaar. Onlangs is een motie van PvdA-kamerlid De Vries aangenomen waarin de regering wordt opgeroepen om dak-eigenaren financieel te ondersteunen wanneer zij niet genoeg geld hebben voor het bekostigen van het ongesubsidieerde deel van de saneringskosten.

Grote mate van illegaliteit

De kosten voor het professioneel verwijderen van asbest zijn nog altijd hoog. De vrijgemaakte subsidie is niet kostendekkend. Daarnaast kan de vraag naar het veilig en vakkundig verwijderen van asbest het aanbod aan gecertificeerde bedrijven overstijgen waardoor bedrijven en particulieren eerder zullen opteren voor het illegaal (en goedkoper) verwijderen van asbest. Steeds vaker wordt illegaal verwijderd asbest ook illegaal gedumpt in natuur- en

recreatiegebieden, met een groot risico op asbestbesmettingen. De kosten van het verwijderen van het gedumpte asbest komt vaak voor rekening van de grondeigenaar.

Slechte kwaliteit inventarisatierapporten

De inventarisatie en rapportage moeten beide zijn uitgevoerd volgens de richtlijn SC 540. Daarnaast geldt dat het inventarisatiebedrijf geregistreerd moet zijn bij Stichting Certificatie Asbest (Ascert) en beschikken over het procescertificaat asbestinventarisatie. De ISZW treedt handhavend op tegen onvolledige inventarisatierapporten en houdt toezicht op de certificerende instellingen (zie verderop).

Tekortschieten van gemeenten in vergunningverlening, toezicht en handhaving

In de notitie uit 2011 wordt enigszins de hoop gevestigd op de omgevingsdiensten als het gaat om adequaat toezicht en handhaving. Met de vaststelling van het basistakenpakket is het toezicht op de asbestsanering bij de omgevingsdiensten belegd. Toezicht op asbestsanering lag jarenlang bij de afdelingen Bouw- en Woningtoezicht en Milieutoezicht van gemeenten. Maar steeds vaker bleek dat het voor kleine gemeenten onmogelijk was voldoende capaciteit en middelen vrij te maken voor deze taak. In het basistakenpakket is bepaald dat het toezicht op bedrijfsmatige activiteiten in bepaalde ketens, onder andere de asbestketen, moet worden ondergebracht bij omgevingsdiensten. Hierover bestaan nog veel onduidelijkheden.² Er zijn gemeenten die vinden dat er onvoldoende sprake is van bedrijfsmatige activiteiten en voornamelijk weigeren om de asbesttaken onder te brengen bij de omgevingsdienst.

Tekortschieten certificeringsstelsel

In 2011 was het FP niet tevreden over de werking van het certificeringsstelsel. Bedrijven die in de fout gingen mochten vrijwel altijd hun certificaat behouden. In januari 2014 heeft de ISZW, met het rapport "Naar een strengere aanpak", onderzocht hoe de 6 cki's (certificerende en keurende instellingen) die de certificaten asbestverwijdering uitgeven, de nieuwe (sinds 1 februari 2012 ingevoerde) sanctiebepalingen toepassen. Uit het onderzoek blijkt dat na invoering van de nieuwe sanctiebepalingen in 2012 het aantal opgelegde sancties is gehalveerd. De ISZW concludeert dat cki's door de werking van de escalatieladder de nieuwe sanctieregels niet juist hebben toegepast. De ISZW vermoedt dat cki's

2

https://www.omgevingsdienst.nl/OverODNL/OverODNL_basisdocumenten/Documenten+ontwikkeling+OD+en/OverODNL_faq/default.aspx

willen voorkomen dat door de werking van de escalatieladder certificaten moeten worden ingetrokken, wat de cki's geld kost. Als gevolg van de rapportage heeft de ISZW bij één cki een voorwaardelijke intrekking opgelegd en twee cki's kregen drie waarschuwingen. De ISZW heeft inmiddels een pakket aan maatregelen doorgevoerd waarvan men verwacht dat dit effect zal sorteren.³

Ontbreken van toezicht op laboratoria

In 2011 was het voor het FP niet duidelijk wie verantwoordelijk is voor het toezicht op en de sanctionering van laboratoria. In 2010 heeft de Nederlandse overheid de Raad voor Accreditatie (RvA) aangewezen als nationale accreditatie instantie, op basis van de Europese Verordening 765/2008. De RvA houdt toezicht op de geaccrediteerde laboratoria. De RvA voert aangekondigde inspecties uit (zogenaamde 'bijwoningen'). Zo'n laboratorium kijkt dus of de locatie waar gesaneerd is kan worden 'vrijgegeven'. Een dergelijke vrijgave vindt plaats nadat er door visuele controle en luchtmetingen is gekeken of er geen noemenswaardige hoeveelheden asbestvezels meer achter zijn gebleven. In totaal vinden er jaarlijks grofweg 70.000 van dergelijke eindcontroles/beoordelingen plaats. In ons land zijn er circa 20 geaccrediteerde laboratoria actief. De Inspectie SZW heeft over 2013 en 2014 een beperkt aantal gerichte inspecties uitgevoerd waarbij de inspecteurs juist rond het moment van de vrijgave ter plaatse waren⁴. Deze inspecties zijn gedaan bij op de markt opererende laboratoria, waarvan op basis van signalen werd aangenomen dat ze niet altijd eenzelfde constant hoog kwaliteitsniveau leveren. De selectie is uitgevoerd op basis van de bij de inspecteurs beschikbare kennis, signalen vanuit de branche-organisatie van de geaccrediteerde laboratoria (Fenelab) en ervaringen van de RvA. Doel van de inspecties was om een beter beeld te krijgen van de feitelijke gang van zaken rondom de eindbeoordelingen. Bij de inspecties werden inderdaad de nodige (ernstige) tekortkomingen gesignaleerd. Ook de RvA heeft in het verleden te maken gehad met de nodige kritiek op haar werkwijze.⁵

Complexiteit wetgeving

Ook in 2017 is de asbestwetgeving nog immer complex en versnipperd. Er bestaan heel wat wettelijke regels voor iedereen die met asbest heeft te maken. Deze wet- en regelgeving is er op landelijk, provinciaal en gemeentelijk niveau en moet in overeenstemming zijn met Europese wetgeving. Afhankelijk van de aard en ernst

³ Tweede Kamer 2014-2015, 25834, nr. 95

⁴ ISZW (2015) Sectorrapportage Asbest

⁵ Uitspraak Rechtbank 's-Hertogenbosch AWB/12738

van overtreding en de overtreder (particulier/opdrachtgever of bedrijf) is de volgende wetgeving van toepassing: Asbestverwijderingsbesluit, Productenbesluit asbest, Arbeidsomstandighedenbesluit, Arbeidsomstandighedenwet, Woningwet (ook WABO), Wet milieubeheer, Wet bodembescherming en het Wetboek van Strafrecht.

Problemen met de bewijsbaarheid

Asbestzaken kennen nooit een makkelijke bewijslast; vaak is er sprake van valsheid in geschrift, is het moeilijk vast te stellen wie de eindverantwoordelijke is, geven verdachten vaak aan dat er geen sprake was van opzet; men was gewoon slordig, loopt er gelijktijdig een civiele procedure en vindt er nog wel eens een juridische discussie plaats over binnenlucht versus buitenlucht wanneer het gaat om het strafbaar gestelde in artikel 173 leden a en b Sr. Doordat provincies en gemeenten op dit moment onvoldoende in kaart hebben gebracht waar zich precies asbest(verdachte)daken bevinden is het voor particulieren/opdrachtgevers relatief makkelijk om buiten het toezicht een asbestdak illegaal te (laten) verwijderen. Achteraf bij een inspectie is het voor de toezichthouder of boa moeilijk te controleren of het daadwerkelijk ging om een asbestdak. Er is immers geen asbestinventarisatierapport en er zijn ook geen monsters. De toezichthouder/boa kan onmogelijk monsters nemen van alle toepassingen die hij tegenkomt om bewijs te hebben voor het geval dat iets illegaal wordt verwijderd. Ook is het moeilijk te achterhalen waar de verdachte platen naartoe zijn afgevoerd. En als we vanuit handhavend oogpunt niet weten dat het asbest was, is dat achteraf heel lastig vast te stellen. Volgens asbest-officier Joost de Weijer is een mogelijke oplossing dat de gemeente een ieder waar is geconstateerd dat daar vermoedelijk een asbestdak ligt, aan gaat schrijven met dit vermoeden, zodat een eventuele bewijslast al meer bij de betreffende dak-eigenaar komt te liggen.

Versnippering van partijen

Een groot aantal partijen houdt zich inderdaad bezig met de asbestketenhandhaving, echter ieder vanuit zijn eigen expertise. En daar liggen ook meteen de kracht en mogelijkheden. Bij toezicht op de asbestketen gaat het om toezicht op de asbestinventarisatie, toezicht op de sanering en toezicht op de afvoer van asbest. Bij iedere stap zijn verschillende instanties betrokken. Soms zijn er meerdere instanties tegelijk aan zet. Het is dan ook voor iedereen gemakkelijker als er intensief wordt samengewerkt en als één partij de regie heeft. Daar ligt een regierol voor de omgevingsdienst, bijvoorbeeld door het organiseren van casusoverleggen (thans in Gelderland en de regio IJmond). In deze overleggen kan de afweging tussen een bestuursrechtelijke of strafrechtelijke aanpak worden gemaakt en is voor iedereen duidelijk wie waarvoor verantwoordelijk is. Als de omgevingsdienst de regionale samenwerking regisseert, kunnen de landelijke

diensten, zoals de Inspectie SZW, ILT en milieuteams van de politie veel beter afstemmen met de decentrale toezichthouders⁶.

Herijking

Een aantal knelpunten is (gedeeltelijk) opgelost, maar er zijn uitdagingen bijgekomen. De selectieve inzet van het strafrecht heeft wellicht minder effect gesorteerd dan oorspronkelijk verwacht. Criminaliteit in de asbestbranche is nog immer aanwezig en zal hoogstwaarschijnlijk toenemen naarmate we het jaar 2024 naderen. Het FP zal betrokken moeten blijven bij de aanpak van illegale saneerders en opdrachtgevers die moedwillig en risicovol asbest (laten) verwijderen. Veel asbestzaken worden thans bestuursrechtelijk afgedaan. De kenniskring asbest ontvangt vanuit de ISZW en omgevingsdiensten geregeld signalen dat bestuursrechtelijke handhaving steeds minder effect sorteert. Uit gesprekken met enkele boa's van de ISZW blijkt dat beboete rechtspersonen opgaan in een andere BV en onder een andere naam hun malafide praktijken voortzetten. Notoire overtreders ontvangen meerdere malen een bestuurlijke boete of zelfs nulbeschikkingen. Bij de ISZW ontstaat de behoefte om meer zaken via het strafrecht af te doen. Dit wordt gedeeltelijk veroorzaakt door de eisen die het boetebureau stelt (boeterapporten moeten zeer uitgebreid zijn), maar ook doordat het boetebureau niet in alle gevallen een boete wil opleggen, terwijl de inspecteurs wel willen doorpakken. Dit is bijvoorbeeld het geval als er al meerdere boetes zijn opgelegd. Het boetebureau wil dan nog meer boetes (of ermee stoppen), terwijl de inspecteurs dan liever proces-verbaal willen opmaken. Ook is soms eenvoudiger proces-verbaal op te maken voor het productenbesluit asbest, terwijl dat voor het boetebureau niet kan (dan moet er worden geverbaliseerd voor 32 Arbeidsomstandighedenwet).

Het meer strafrechtelijk oppakken van asbestzaken kan tevens prima samengaan met het oppakken van aangiftes waarbij het vermoeden bestaat dat er wordt gefraudeerd met subsidies. De RvO stelt sinds 1 januari 2016 subsidie beschikbaar aan dak-eigenaren voor het verwijderen van een asbestdak tot een maximum bedrag van 25.000 euro per adres. Op dit moment komen bij de afdeling TIOC de eerste aangiftes vanuit de RvO binnen (veelal oplichting en valsheid in geschrift). Bij de RvO bestaat het vermoeden dat opdrachtgevers en saneerders door middel van valse facturen zoveel mogelijk subsidie willen krijgen. Veelal onterecht, omdat er feitelijk helemaal geen sanering heeft plaatsgevonden, de daadwerkelijke saneringskosten veel lager zijn dan de ingediende factuur of het gesaneerde perceel in meerdere adressen is geknipt zodat per adres meer

⁶https://www.inspectieszw.nl/actueel/nieuwsberichten/nieuwsberichten/Toezicht_op_asbestsaneering_wie_is_verantwoordelijk.aspx

subsidie kan worden verkregen. De ILT-IOD heeft reeds aangegeven deze zaken te willen oppakken. Om een krachtig signaal af te geven naar frauderende opdrachtgevers en saneerders zou het FP een aantal van dit soort zaken snel voor de rechter kunnen aanbrengen als signaal naar de maatschappij dat ook dit soort misstanden in de asbestbranche worden aangepakt.

Openbaar Ministerie**Functioneel Parket****Postadres: Postbus 779, 1000 AT Amsterdam****Bezoekadres**

Aan:

IJdok 163**Amsterdam**Mevrouw dr. [REDACTED]
Inspectie SZW**Telefoon: 088-699 [REDACTED]****Fax: 088-699 [REDACTED]**De heer ir. [REDACTED],
Omgevingsdienst Haaglanden

Onderdeel
Contactpersoon
Doorkiesnummer(s)
Datum
Onderwerp

Beleid & Strategie

Mevr. [REDACTED]

06 [REDACTED]

23 augustus 2018

Vernieuwing strafrechtelijke handhaving asbestketen

Geachte mevrouw [REDACTED] geachte heer [REDACTED]

Uw organisaties hebben vorig jaar naar elkaar de intentie uitgesproken om een gezamenlijke handhavingsstrategie op het gebied van asbestveiligheid te ontwikkelen en toe te passen, zodat er veilig wordt gesaneerd met oog voor mens en milieu. We hebben de afgelopen jaren helaas moeten constateren dat de asbestverwijderingsketen niet over de hele linie voldoende taakvolwassen is om zich te houden aan de geldende wet- en regelgeving. Ook in de Milieukamer zijn daarvan voorbeelden gepasseerd.

Om de naleving bij asbestsaneringen fundamenteel aan te pakken is samenwerking noodzakelijk en daarin heeft het strafrecht ook een rol. Het Functioneel Parket wil graag hieraan een bijdrage leveren door het strafrecht als *optimum remedium* in te zetten : het strafrecht wordt daar ingezet waar er het meeste effect vanuit gaat.

Het Functioneel Parket ziet een aantal mogelijkheden om tot een vernieuwing van de strafrechtelijke aanpak te komen en daarin is het volgende van belang.

- **Uitvoeringsagenda Strategische Milieukamer (SMK):** de uitvoeringsagenda geeft prioriteit, richting en inhoud aan de activiteiten van de samenwerkende SMK-partijen op de verschillende deelterreinen op het gebied van milieucriminaliteit. Ook op het thema asbest zal een uitvoeringsagenda worden vastgesteld. De primaire focus van de uitvoeringsagenda betreft de inzet van het strafrecht

(opsporing en handhaving), maar de verbinding met de bestuurlijke aanpak is *conditio sine qua non*. Deze uitvoeringsagenda zou het kader moeten zijn voor de vaststelling van de strafrechtelijke aanpak op dit gebied.

- **Functioneren asbestcertificeringsstelsel:** Adequaaf optreden van de cki's tegen gecertificeerde bedrijven die de fout in gaan is belangrijk voor het bereiken van het gewenste effect, namelijk het functioneren van een stelsel van gecertificeerde bedrijven die op een veilige manier asbest verwijderen. Consequent handelen door de cki's bestendigt het vertrouwen in het stelsel. Nagedacht dient te worden op welke wijze het strafrecht eventueel de werking van dit stelsel als barrière tegen criminaliteit kan ondersteunen.
- **Inzet BIBOB:** Met toepassing van de Wet BIBOB wordt bewerkstelligd dat integriteit een beoordelingscriterium is bij de toekenning van vergunningen en overheidsaanbestedingen. Dat beschermt bovendien de concurrentiepositie van bonafide ondernemers. In het geval een aanvrager van een vergunning in het verleden herhaaldelijk strafbare feiten heeft gepleegd bij het omgaan met asbest, dan kan de vergunningverlener voor kiezen om het gedeelte van bijvoorbeeld de omgevingsvergunning dat ziet op het bewerken of verwerken van materiaal met asbest, te weigeren of aan integriteitsborgende voorwaarden te verbinden.
- **Bestuurlijke strafbeschikking milieu (bsbm) voor rechtspersonen:** Het Functioneel Parket wil graag samen met de omgevingsdiensten onderzoeken in hoeverre het mogelijk en wenselijk is om ook aan rechtspersonen een bsbm voor asbestovertredingen op te kunnen leggen.
- **Beroepsverbod voor zware overtreeders:** Artikel 7 van de Wet op de economische delicten geeft de rechter een mogelijkheid om een beroepsverbod op te leggen. De officier van justitie kan derhalve in het geval van notoire asbestsjoemelaars een beroepsverbod eisen. Deze zijn in de praktijk al wel opgelegd.
- **Aanpak subsidiefraude:** Door het plegen van subsidiefraude komt gemeenschapsgeld in verkeerde handen terecht. Dit ondermijnt het vertrouwen in de overheid. De strafrechtelijke aanpak van fraude met subsidiegelden is dan ook één van de thema's van het Functioneel Parket en dit kan mogelijk ook gelden voor subsidies op asbestgebied.
- **Recherchematige aanpak door de bijzondere opsporingsdienst (BOD) of de politie :** Asbestcriminaliteit is een hardnekkig fenomeen. De aard en omvang van sommige strafbare feiten, zoals ik die ook in de landelijke Milieukamer wel zie, lenen zich voor een meer recherchematige aanpak door de ISZW-IOD of de politie. Daarin is soms ook het voorhanden zijn van CI-informatie van belang.

Ik heb er vertrouwen in dat het Functioneel Parket samen met de Inspectie SZW en alle 29 omgevingsdiensten de komende jaren effectief kan optreden tegen milieuvervuilende, onveilige en illegale asbestsaneringen. De

bovenstaande mogelijkheden kunt u beschouwen als een eerste inventarisatie van mogelijkheden en ik ga graag met u het verdere gesprek aan.

Met vriendelijke groet,

[Redacted signature]

[REDACTED]

Van: [REDACTED] (Functioneel Parket)
Verzonden: dinsdag 1 december 2020 17:08
Aan: [REDACTED] (Functioneel Parket)
Onderwerp: FW: Uitvoeringsagenda Asbest
Bijlagen: Uitvoeringsagenda Asbest -concept- maart.doc

Van: [REDACTED]@odijmond.nl>
Verzonden: donderdag 19 maart 2020 09:13
Aan: [REDACTED]@politie.nl>; [REDACTED]@ODRivierenland.nl>;
[REDACTED]@politie.nl>; [REDACTED] (Functioneel Parket) [REDACTED]@om.nl>; [REDACTED]
[REDACTED]@InspectieSZW.nl>
CC: [REDACTED]@odijmond.nl>; [REDACTED]@politie.nl>
Onderwerp: Uitvoeringsagenda Asbest

Goedemorgen,

Ik ben aan het sleutelen geweest aan de Uitvoeringsagenda Asbest naar aanleiding van de eerdere opmerkingen en de Vakgroep bijeenkomst van 2 maart. Ik heb flink wat tekstblokken verschoven en geredigeerd en hopelijk naderen we hiermee een definitieve vorm. Op het gevaar af dat nog niet aan alle verwachtingen wordt voldaan stuur ik deze versie in klein comité rond en hoor ik graag van jullie of ik hiermee op de goede weg ben.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
BOA-coördinator / Ketentoezicht

 odijmond
OMGEVINGSDIENST IJMOND

Tel: 0251-[REDACTED]
Mob: 06-[REDACTED]
e-mail: [REDACTED]@odijmond.nl
Bezoekadres: Stationsplein 48B
Postbus 325
1940 AH Beverwijk

DISCLAIMER:

Dit e-mailbericht is uitsluitend bedoeld voor de geadresseerde(n). Wanneer u dit e-mailbericht ontvangt, terwijl het niet aan u geadresseerd is, neem dan contact op met de verzender. Aan dit e-mailbericht en eventueel aangehechte bijlage(s) kunnen geen rechten worden ontleend. Indien u een elektronisch afschrift van een besluit of toezegging ontvangt, wordt ook altijd per post het officiële document aan u toegezonden. Uitsluitend het officiële document heeft juridische status.

Ga voor meer informatie over Omgevingsdienst IJmond naar <http://www.odijmond.nl>

Een gedachte voor het milieu - is printen van deze mail echt nodig?

Uitvoeringsagenda thema Asbest

Organisaties
versie

Opgemaakt door : ██████████ (OD IJmond)
Concept-versie : maart 2020

1. AANLEIDING

De SMK heeft gevraagd te komen tot een uitvoeringsagenda voor de aan de SMK deelnemende organisaties. Een dergelijke uitvoeringsagenda geeft prioriteit, richting en inhoud aan de activiteiten van de samenwerkende SMK-partijen op de verschillende deelterreinen op het gebied van milieucriminaliteit.

Een belangrijke basis voor de uitvoeringsagenda is het rapport dreigingsbeeld milieu. De uitvoeringsagenda is de vorm waarin de strategische lijnen worden bepaald voor de aanpak van milieucriminaliteit.

Bij het formuleren van een uitvoeringsagenda zal uitgegaan worden van het principe dat het strafrecht niet geïsoleerd ingezet wordt, maar in samenhang en afstemming met alle relevante overheidsinterventies.

De Uitvoeringsagenda asbest moet gaan bijdragen aan een betere gezamenlijke strategie voor het asbesttoezicht met als uiteindelijk doel het voorkomen van risico's voor werknemers en leefomgeving door ondeskundig verwijderen van asbest uit bouwwerken.

Inleiding op het thema

Asbest is een verzamelnaam voor zes in de natuur gevormde mineralen die enkele tientallen jaren veelvuldig in diverse toepassingen gebruikt is in onder meer de burgerlijke en utiliteitsbouw. Nadat over de grote, kankerverwekkende, gezondheidsrisico's van asbest steeds meer bekend werd is sinds 1993 het gebruik van alle asbesthoudende producten verboden. Asbest is tot het gebruiksverbod decennia lang gebruikt als bouw materiaal vanwege het sterke slijtvaste karakter en hittebestendigheid.

Het bovenstaande betekent nog niet dat het asbestprobleem uit de wereld is. Er is sprake van een grote erfenis uit het verleden: in circa 70% van alle gebouwen in ons land komt zeer waarschijnlijk nog asbest voor. Voor het verwijderen van asbest gelden strenge regels om de gezondheids- en milieurisico's binnen de perken te houden. Op enige uitzonderingen na mag asbest alleen verwijderd

worden door gecertificeerde bedrijven met gecertificeerde personen. Om het asbest te herkennen moet altijd eerst een asbestinventarisatie en een laboratoriumanalyse worden uitgevoerd. Daarmee wordt het verwijderen van asbest een kostbare aangelegenheid.

In de praktijk is zichtbaar dat zowel vanuit de gecertificeerde branche als door niet-gecertificeerde bedrijven of personen regelovertrekend gedrag plaatsvindt in de vorm van onjuiste verwijdering of illegaal storten van asbest.

De economische gebruiksduur van asbestdaken loopt na instelling van het gebruiksverbod op zijn eind. Daardoor kunnen van de daken, die door de jaren heen zijn blootgesteld aan weer en wind, asbestvezels vrijkomen die een gevaar opleveren voor het milieu en de volksgezondheid. Bij een inventarisatie in 2012 is naar voren gekomen dat ongeveer 130 miljoen m² aan asbestdaken ligt in Nederland. Een wetsvoorstel dat vanaf 2024 particulieren, bedrijven en (overheids)instellingen geen asbestdaken meer mogen bezitten is niet aangenomen.

Met het verwijderen van asbest is veel geld gemoeid en waar geld te verdienen valt, zien ook malafide bedrijven hun kans schoon. Dit kan gevolgen hebben voor milieu en mens, waaronder gezondheid van werknemers in het bijzonder. Daarnaast kunnen kosten van verwijdering van asbestdaken zo hoog oplopen dat eigenaren een economisch motief hebben asbest zelf te verwijderen of dat te laten doen door een ondeskundige aannemer met alle risico's van dien. Gezien de grote belangen en risico's zal de overheid streng moeten optreden tegen malafide praktijken.

2. Achtergrond thema Asbest

Probleem

- *Schets van het maatschappelijk probleem. Wat is de achtergrond, wie hebben er last van. Hoeveel schade is er (voor mens, milieu, maatschappij)? Wat blijkt uit eerdere onderzoeksrapporten etc*
- *Welke handhavingsorganisaties houden zich met de problematiek bezig. .*
- *Wat voor en hoeveel zaken hebben er in de periode X gespeeld?*
- *Hoe kijkt het ministerie/politiek aan tegen het probleem.*

Max 1 A4

Buiten elke discussie staan de gezondheidsrisico's van asbest. Asbest is alleen schadelijk als je losse vezels inademt. Hoe schadelijk hangt af van de totale hoeveelheid asbestvezels die je tijdens je leven inademt. Hoe meer asbestvezels je gedurende je leven inademt, hoe groter de kans op het krijgen van kanker door asbest. Iemand die regelmatig met asbest werkt loopt daardoor grotere risico's dan iemand die kortdurend wordt blootgesteld, zelfs als iemand een keer wat meer vezels inademt.

Als asbest op een deskundige manier verwijderd wordt is het risico op blootstelling aan asbestvezels gering. **De probleemaanpak moet zich daarom richten op het voorkomen dat werknemers én omgeving blootgesteld worden aan vrijkomende asbestvezels door ondeskundige asbestverwijdering.**

Bij ondeskundige asbestverwijdering zijn twee groepen te onderscheiden:

1. Gecertificeerde bedrijven die zich niet houden aan de regels
2. Ongecertificeerden die zich op geen enkele wijze conformeren aan regels

Binnen de asbestverwijderingsketen zijn verschillende spelers verantwoordelijk

- (professionele) opdrachtgever
- asbestinventariseerder

- asbestverwijderaar
- vrijgave laborant
- transporteur
- verwerker.

Beide groep en de daarbinnen opererende spelers vereisen een eigen aanpak. Een heel belangrijk aspect hierin is gezamenlijke informatievergaring, -deling en -veredeling tussen de verschillende organisaties die betrokken zijn bij toezicht en handhaving binnen de asbestverwijderingsketen. Daarbij moet niet alleen gekeken worden naar actoren, maar ook naar fenomenen en modus operandi.

Door Bureau Bartels is in 2009 een rapport opgeleverd hoe binnen de asbestverwijderingsketen de regels en wetten worden nageleefd. Volgens het rapport worden de regels vooral niet nageleefd door de grote hoeveelheid en de complexiteit ervan. Daarnaast zijn veel mensen onbekend met deze regels en spelen economische motieven vaak een rol. Maar ook het versnipperde en weinig effectieve toezicht is volgens het rapport een van de oorzaken.

Handhaving op ARBO-wetgeving ten aanzien van werknemers berust bij ISZW. De gevaren van asbest naar de leefomgeving is een taak van de gemeenten. Vanuit het Besluit omgevingsrecht is het toezicht op het bedrijfsmatig verwijderen van asbest een basistaak van de Omgevingsdiensten, maar landelijk is er nog geen uniformiteit bij de uitvoering en overdracht door gemeenten van deze taak. Tenslotte is ILT bevoegd gezag als het gaat om installaties, objecten of asbestwegen. Het Ministerie V en J is verantwoordelijk voor opsporing en strafrechtelijke vervolging van strafbare feiten. Elk ministerie en organisatie heeft haar eigen beleid en prioritering waardoor een gezamenlijk aanpak niet eenvoudig van de grond komt. Deze Uitvoeringsagenda moet een belangrijke bijdrage leveren aan een goed afgestemde gezamenlijke aanpak. Vanuit de politie is in 2019 een Vakgroep asbest opgericht met vertegenwoordigers vanuit het Functioneel Parket, politie, ISZW en Omgevingsdiensten. Binnen deze tactische vakgroep wordt de Uitvoeringsagenda afgestemd en kennis gedeeld. Daarnaast is er een Thematisch Informatie Overleg Milieu specifiek gericht op asbest (TIOM Asbest). Dit is het platform waarbinnen alle informatie-uitwisseling tussen de partners plaatsvindt met als doel signalen op te werken tot onderzoeken. Of daadwerkelijk tot onderzoek wordt overgegaan wordt binnen de landelijke milieukamer (LMK) besloten.

Leren van successen

- *Wat zijn binnen dit thema succesvolle interventies (strafrechtelijke, bestuursrechtelijke, alternatieve) geweest, waarom is het een succes te noemen en zijn daar concrete opsporingsonderzoeken aan te verbinden?*

- *Met wie kan contact opgenomen worden voor nadere toelichting hierop?*

Max 1 A4

Administratief toezicht Gelderland

In Gelderland is veel ervaring opgedaan met administratief toezicht. Bijvoorbeeld door bij saneringsbedrijven de orderportefeuille te vergelijken met sloop- en startmelding voor asbestverwijdering. Ook kunnen stortgegevens uit LMA een belangrijke bron zijn om de herkomst van asbest terug te rechercheren. Is er een sloop- of startmelding van de herkomstlocatie en is de ontdoener een gecertificeerd asbestverwijderaar?

Barrièremodel Asbestsaneringsketen

Het model brengt in kaart welke stappen een beunhaas of illegale asbestverwijderaar (crimineel) moet zetten om een delict te kunnen plegen, en hoe het komt dat de gelegenheid daartoe bestaat.

Het model reikt handvatten aan om het werk van de crimineel te dwarsbomen (de barrière opwerpen). Het model omvat acht stappen in de keten, waarbij telkens is aangegeven welke gelegenheden er zijn tot overtredingen, welke indicatoren er voor die overtredingen zijn, wie in die fase de betrokken (toezichthoudende) instanties zijn en welk barrièremogelijkheden er zijn.

Dit barrièremodel is het resultaat van de inspanningen van de OMWB, Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN), Omgevingsdienst Rivierenland (ODR), Omgevingsdienst regio Arnhem (ODRA), de inspectie SZW en Omgevingsdienst NL. Het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid heeft het na een toets op vorm en logica beschikbaar gesteld via de website barrièremodellen.nl.

Het barrièremodel geeft in alle fasen van de keten een gedetailleerd inzicht. Toch blijft het een model in ontwikkeling. Want met asbest valt veel te verdienen, en dat stimuleert 'creativiteit'. Nieuwe fenomenen die gesignaleerd en gemeld worden, kunnen aanleiding zijn het model verder te ontwikkelen.

Containerproject ISZW/OD

Door met bedrijven die containers aanbieden voor het afvoeren van asbest afspraken te maken om locaties door te geven waar deze geplaatst gaan worden, kan aan de hand van sloop- en startmeldingen getoetst worden of er sprake is van een al dan niet legale verwijdering.

Dit is een methode die redelijk succesvol kan zijn voor het op heterdaad vaststellen van overtredingen. Er zijn echter veel containerverhuurders en het zal een uitdaging worden om van al die bedrijven hun plaatsingen van "asbestcontainers" te verkrijgen. Binnen Omgevingsdiensten wordt hier regelmatig projectmatig over een korte periode mee gewerkt.

Mogelijk is het opvragen van afvalstroomnummers bij stortplaatsen een goed alternatief.

Relatie met andere initiatieven

-Dient bij de aanpak rekening gehouden te worden met andere initiatieven of andere thema's waar soortgelijke problematiek geldt.

-Welke initiatieven lopen al, welke looptijd hebben deze initiatieven en wat zijn de raakvlakken.

-Bestaande departementale beleidsinitiatieven

Max 0,5 A4

Versnellingsaanpak asbestdaken

In 2016 is een programmabureau Versnellingsaanpak asbestdakensanering opgezet door Tauw in opdracht van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu. De focus van het programmabureau is gericht op het identificeren van acties per doelgroep om zowel het aanbod van asbestdakenverwijdering als de vraag naar de verwijdering te vergroten en te faciliteren. Hierbij wordt onder meer gedacht aan het organiseren van schaalgrootte, het faciliteren en stimuleren van aantrekkelijke financieringsopties en het begeleiden en ontzorgen van niet-deskundige eigenaren.

Evaluatie certificeringsstelsel

In 2017 is een evaluatierapport over het certificeringsstelsel aangeboden bij de Tweede Kamer. De staatssecretaris heeft aangekondigd over de resultaten van het onderzoek met partijen

Binnen en buiten de 'gecertificeerde asbestwereld' in gesprek te gaan en een aantal aandachtspunten met hen te bespreken.

Op 27 september 2018 heeft de Staatssecretaris van Sociale Zaken een beleidsreactie gestuurd naar

Aanpassingen om het asbeststelsel te verbeteren

 Regelgeving verbeteren	 Deskundigheid borgen bij complexe werkzaamheden
 Stand van de wetenschap verduidelijken	 Verbetermogelijkheden in de eindbeoordeling verkennen
 Innovatie stimuleren	 Toezicht effectiever maken
 Vertegenwoordiging in balans brengen	 Ontwikkelingen op de voet volgen

de Tweede Kamer over het onderzoek naar het functioneren van het asbeststelsel. Hierin worden 8 verbeterpunten genoemd om de knelpunten aan te pakken.

Een ander discussiepunt is of de te nemen voorzorgsmaatregelen voor werknemers in bepaalde verwijderingssituaties niet te ver doorschieten. Door TNO is bijvoorbeeld in 2019 een rapportage opgesteld over een minder stringente maar veilige verwijderingsmethode voor vensterbanken in opdracht van [REDACTED] Wjsg

In opdracht van SZW wordt gewerkt aan het verbeteren van het functioneren van het asbeststelsel door o.a. een SMARt nieuwe stijl, de oprichting van een Validatie en Innovatiepunt en onderzoek door TNO naar differentiatie in risico's van werkzaamheden met asbest ten behoeve van beheersregimes. Uitgangspunt is en blijft dat veiligheid van werknemers voorop staat.

3. De aanpak

Aanpak

- Beschrijf hoe de gewenste aanpak van het probleem eruit ziet.
- Welke organisaties zijn daar bij betrokken.
- Wat zijn de grootste verschillen met de huidige/feitelijke aanpak

Max 1,5 A4

Om breed draagvlak te krijgen voor de Uitvoeringsagenda en de expertise van alle betrokken partijen bij het asbesttoezicht tot hun recht te laten komen is een eerste aanzet gegeven met een expertteam opgericht onder voorzitterschap van de thematrekker van de Uitvoeringsagenda. Deelnemers waren vertegenwoordigers van OD.NL, ISZW, Politie, Justitie en ILT. De agenda wordt nu verder uitgewerkt vanuit de Vakgroep Asbest.

Afgesproken is dat de uitvoeringsagenda zich richt op asbest in bouwwerken. Daarmee blijven asbest in bodem, objecten en installaties en asbestwegen buiten beschouwing. Op deze categorieën zijn voorschriften voortvloeiend uit woningwet en bouwbesluit niet van toepassing. Voor de laatste twee categorieën is ILT bevoegd gezag.

De Uitvoeringsagenda richt zich niet uitsluitend op asbestdaken, maar ook op andere asbesttoepassingen binnen bouwwerken.

Hoewel de focus niet op particulieren ligt, wordt onderkent dat ook onder particulieren zich bepaalde aandachtstrekkers bevinden. Bijvoorbeeld bellegers die structureel panden kopen, (laten) opknappen en weer verkopen zonder zich aan asbestregelgeving te conformeren. Dergelijke subjecten zouden wel in aanmerking kunnen komen voor onderzoek.

Communicatie en preventie vormen ook een belangrijk aspect van de Uitvoeringsagenda asbest. Een deel van de overtredingen zouden voorkomen kunnen worden door goede voorlichting. Bij aanvragen van een omgevingsvergunning voor bouwen of ophalen van asbestzakken bij afvalbrengrstations worden mensen vaak niet of op verkeerde manier geïnformeerd over asbestregelgeving.

De aanpak moet leiden tot de volgende effecten:

1. Veilige werkomgeving werknemers die met asbest werken
2. Voorkomen van asbestvezelemissie naar de omgeving
3. Ontmoedigen en aanpak illegale asbestverwijdering
4. Uit de markt halen van malafide gecertificeerde asbestbedrijven

5. Verbeterd naleefgedrag bij verwijderen van asbest

Deze gewenste effecten worden concreet gemaakt in de volgende te behalen resultaten:

1.
Resultaat 1: Actualiseren van de in 2012 vastgestelde 'Landelijke handreiking "Interventies en Sancties Asbest"'.
Werkwijze: De Handreiking uit 2012 actualiseren naar de huidige regelgeving en daaraan interventies en sancties koppelen. Vervolgens met elkaar aan de hand van een risicobenadering de kernbepalingen vaststellen.
Succesfactoren: Integrale benadering en een eenduidig optreden. Onderlinge afstemming van instrumenten en wie het meest effectief op kan treden.
Risicofactoren: Actualiteit en uniform toepassen van de Handreiking.
Wie: Vanuit elke discipline één of twee medewerkers die goed thuis zijn in de asbestregelgeving en de bestuurlijke- en strafrechtelijke sanctiemiddelen die kunnen worden toegepast

2.
Resultaat 2: Uitvoering van een tactische analyse asbest.
Werkwijze: Door de themagroep asbest is in 2018 aan de Milieukamer verzocht een tactische analyse uit te voeren van het voorkomen van asbestcriminaliteit. Dit verzoek heeft tot nu toe geen vervolg gehad.
Succesfactoren: Actueel criminaliteitsbeeld van de gehele asbestketen
Risicofactoren
Wie: ?

3.

Resultaat 3: Opzetten informatienetwerk

Werkwijze: Binnen [] Asbest brengen afzonderlijke instanties informatie samen. Signalen worden daar opgewerkt tot onderzoeken. 5.1.2i

Het opstellen van een Top X lijst van notoire overtreders binnen alle geledingen van de asbestverwijderingsketen op basis van gemeenschappelijke informatie opstellen.

Voor de selectie van Top X overtreders zullen selectiecriteria moeten worden vastgesteld en ontwikkeld.

Elke deelnemende organisatie draagt ieder voor zich zorg voor een goede interne datavergaring en analyse waarvan de output wordt gedeeld met data van de overige partners. Elke deelnemende partij heeft een eigen ICT-systeem.

Een belangrijke partner hierin is RWS, die vanuit [] en andere bronnen een belangrijk deel van de informatie kan leveren.

Succesfactoren: De beperkte capaciteit kan worden ingezet op zaken die er toe doen en een groot effect hebben.

Risicofactoren:

Wie: Politie, ISZW, OD.NL, RWS

4.

Resultaat 4: Gezamenlijk ontwikkelen van succesvolle methodieken om ondeskundige asbestverwijdering op te sporen. Bijvoorbeeld:

- a) Terugrecherchen vanuit stortplaatsgegevens
- b) Informatie van containerbakverhuurders, vooruitrecherchen
- c) Signalen illegaliteit bij gecertificeerde bedrijven door diepgaand administratief onderzoek onderzoeken.
- d) Internetrecherche (werkspot, marktplaats, etc.)
- e) Organiseren van meer ogen en oren in het veld / waarnemingen uit het veld / heterdaad
 - o Basisteams politie tijdens surveillance geconstateerde werkzaamheden aan (asbestverdachte) daken doorgeven aan OD's.
- f) Stimuleren MMA-meldingen / branche bewuster maken van oneerlijke concurrentie
- g) Nieuwe Projecten

Werkwijze: Per onderdeel gemeenschappelijke toezichts- of opsporingsstrategie opstellen.

Succesfactoren: Effectieve methodes toe kunnen passen om notoire overtreders uit de markt te halen.

Risicofactoren

Wie: Politie, ISZW, OD.NL

5.

Resultaat 5: Opmaken gezamenlijk barrièremodel

Werkwijze: Het opleggen van sancties is niet altijd het juiste middel. Het opwerpen van barrières voorkomt of beperkt dat verwijderaars de fout ingaan.

Succesfactoren:

Risicofactoren:

Wie:

6.

Resultaat 6: Voorlichting en communicatie

Werkwijze: Gemeenschappelijk communicatieplan over de aanpak. Voorlichting aan deelnemers binnen de keten over juiste naleving van voorschriften.

Voorlichtingscampagne bij gemeenten en afvalbrengrstations zodat aanvragers van een omgevingsvergunning of potentiële aanbieders van asbest bij afvalbrengrstations goed worden geïnformeerd over asbestregelgeving.

Hier valt ook onder het stimuleren van oor- en oogfunctie bij andere toezichthouders en opsporingsambtenaren. Mensen moeten weten waar ze op moeten letten.

Succesfactoren. Verbeterde naleving voorschriften

Risicofactoren

Wie:

7.

Resultaat 7: Verbeteren expertise Asbest

- a) binnen het strafrechtgebied Politie / Justitie / RIO Asbestdeskundig personeel.
- b) binnen alle partners vaardigheden diepgaand administratief toezicht
- c) voldoende BOA-capaciteit OD's
- d)

Werkwijze:

Succesfactoren

Risicofactoren

Wie:

8.

Resultaat 8: Multidisciplinaire interventieteams

- a) Mandateren bevoegdheden ISZW / ILT aan OD's
- b) Inzet bijzondere opsporingsmethodes

Werkwijze Indien uit concrete informatie voldoende verdenkingen bestaan dat er ernstige overtredingen worden gepleegd moeten medewerkers uit diverse organisaties vrijgemaakt worden om met elkaar daar strafrechtelijk onderzoek naar te doen, zonder dat deze mensen binnen hun eigen organisaties worden belast met de waan-van-de-dag beslommeringen. Vanuit OD.NL deelname door OD binnen wiens werkgebied overtredingen plaatsvonden of waarbinnen overtreder gevestigd is.

Succesfactoren

Risicofactoren

Wie: Politie, ISZW en OD.NL

9.

Resultaat 9: Wetgeving

Werkwijze:

- a. Opmaken interpretatiedocumenten

<ul style="list-style-type: none"> b. inspraak wijzigen regelgeving c. voorstellen tot aanpassen regelgeving d. knelpunten handhaving onder de aandacht brengen van beleidsdirecties
Succesfactoren
Risicofactoren
Wie: Vakgroep Asbest

RANDVOORWAARDEN voor een succesvolle uitvoering van de uitvoeringsagenda thema Asbest

Deelnemende partijen moeten zich conformeren aan de Uitvoeringsagenda, zonder vrijblijvendheid.

Stukken van de Uitvoeringsagenda zouden kunnen worden uitgewisseld via de

5.1.2i

Organisatie van de uitvoering van de uitvoeringsagenda thema Asbest

Welke organisaties

Wie

Hoeveel tijd etc.

Max 1,5 A4

BIJLAGE 1

Belangrijke naslagwerker en documenten

- Dreigingsbeeld Milieucriminaliteit 2016
- Tactische Analyse Asbest
- Landelijke handreiking "Interventies en Sancties Asbest" (2012)
- Landelijke Handhavingsstrategie
- Beleidsreactie onderzoek functioneren asbeststelsel, 27 september 2018
- Barrièremodel Asbestsaneringsketen
- Update rapport Bartels: Onderzoek: Omvang illegale asbestsaneringen 2017
- Adviesrapport 'Water naar de zee dragen'
- Brancheplan DCMR
- Brief 'Vernieuwing strafrechtelijke handhaving asbestketen' van het FP aan ODNL en ISZW
- Criminaliteit in de Asbestbranche (juli 2018), Werner Boersma, Masteropleiding Recherchekunde NPA
- Risicoanalyse Asbest Subsidieregeling: Asbest eraf zonnepanelen erop; Gelders Interventieteam
- Inventarisatie asbestdaken in de provincies, 3 oktober 2018

Asbestfeiten; Asbestverwijderingsbesluit en andere wetgeving

Type overtreding	Wettelijke bepaling	Tarief ¹
Asbestverwijderingsbesluit		
Niet beschikken over een asbestinventarisatie-rapport Nat. persoon / klein rechtspersoon Middelgroot rechtspersoon Groot rechtspersoon	Art. 3 Avb	€ 1.000 - € 2.500 € 2.500 - € 10.000 v.a. € 10.000 Lid 2 en 3: Strafverzwarend, + 50 %
Niet verstrekken asbestinventarisatierapport Nat. persoon / klein rechtspersoon Middelgroot rechtspersoon Groot rechtspersoon	Art. 5 Avb	€ 1.000 - € 2.500 € 2.500 - € 10.000 v.a. € 10.000
Verwijderen/doen verwijderen van asbest door niet-gecertificeerd bedrijf Nat. persoon / klein rechtspersoon Middelgroot rechtspersoon Groot rechtspersoon	Art. 6 Avb	€ 5.000 - € 10.000 € 10.000 - € 25.000 v.a. € 25.000
Niet voldoen aan voorschriften m.b.t. verwijderen: verwijderen vóór de sloop, scheiden, verpakken, opslaan, etiketteren, afvoeren.	Art. 7 Avb	€ 500 - € 1.500
Niet voldoen aan zorgplicht bij handelingen als bedoeld in art. 7.	Art. 8 Avb	€ 500 - € 1.500
Verrichten/ doen verrichten van werkzaamheden, terwijl geen eindbeoordeling c.q. visuele inspectie heeft plaatsgevonden. Nat. persoon / klein rechtspersoon Middelgroot rechtspersoon Groot rechtspersoon	Art. 9 Avb	€ 1.000 - € 2.500 € 2.500 - € 10.000 v.a. € 10.000

¹ Ten algemene geldt dat de hoogte van het aangeboden transactiebedrag afhankelijk is van het asbesthoudende bouwwerk, object en incident. Wat wordt verstaan onder een bouwwerk of gebouw is gedefinieerd in de Bouwverordening. In het Asbestverwijderingsbesluit 2005 is een object gedefinieerd als alles wat geen bouwwerk is. Een incident is in het Besluit gedefinieerd als het verspreiden van asbest of asbesthoudende materialen als gevolg van een illegale sloop, een asbestbrand, stormschade of door vandalisme

Andere wetgeving		
Slopen zonder/ i.s.m. vergunning	Art. 7b Woningwet	v.a. € 1.500,-
Handelingen met asbest als afvalstof waardoor nadelige gevolgen voor het milieu (kunnen) ontstaan.	Art. 10.1 Wm	Afhankelijk van omstandigheden. Zie ook interne instructie onderdeel Wm Afvalstoffen.
Storten van asbest buiten de inrichting, anderszins op of in de bodem brengen of verbranden.	Art. 10.2 Wm	Afhankelijk van omstandigheden. Zie ook interne instructie onderdeel Wm Afvalstoffen.
Opzettelijk en wederrechtelijk een stof in milieu brengen, terwijl daarvan gevaar voor de openbare gezondheid of levensgevaar voor een ander te duchten is resp. terwijl daarvan levensgevaar voor een ander te duchten is en het feit iemands dood ten gevolge heeft.	Art. 173 a Sr	Dagvaarden ²
Culpose variant van 173a	Art. 173 b Sr	Dagvaarden
Als werkgever niet voorkomen van gevaar voor derden (overtreding).	Art. 10 Arbowet	Conform richtlijn strafvordering arbowet (2005R002)
Als werkgever handelingen verrichten in strijd met Arbowet of daarop berustende bepalingen waardoor, naar hij weet of redelijkerwijs moet weten, levensgevaar of ernstige schade aan de gezondheid van een of meer werknemers ontstaat of te verwachten is.	Art. 32 Arbowet	Conform richtlijn strafvordering arbowet (2005R002)

N.B.: Als de omstandigheden daartoe aanleiding geven, bijvoorbeeld in geval van stelselmatigheid en/of samenloop met commune feiten, kan ook rauwelijks worden gedagvaard.

² Op grond van art. 74 Sr is de transactiebevoegdheid van de OvJ beperkt tot feiten waarop gevangenisstraf is gesteld van 6 jaar of minder.

1. Aanleiding

Notitie 2011: “De aanpak van de asbestproblematiek is één van de prioritaire thema’s van het LOM en daarmee ook van de politie en het FP. (...) In dat verband is aan het FP en de politie gevraagd welke inzet verwacht kan worden van de opsporing.”

Notitie 2017: Door recente en toekomstige ontwikkelingen ziet het FP zich genoodzaakt om de inzet van het strafrecht in de asbestketenhandhaving te herijken. Belangrijke recente ontwikkelingen zijn onder andere de realisatie van een landsdekkend stelsel van omgevingsdiensten die belast zijn met uitvoeringstaken op het terrein van het omgevingsrecht en de bevoegdheid van hun directeuren om een bestuurlijke strafbeschikking milieu op te leggen voor o.a. asbest gerelateerde overtredingen, zoals het niet beschikken over een asbestinventarisatie rapport en het niet verwijderen van asbest alvorens een bouwwerk wordt gesloopt.

Komende ontwikkelingen zijn onder andere per 1 januari 2017 de verlaging van de grenswaarde van asbest amfibolen van 10.000 vezels per vierkante meter naar 2.000 vezels per vierkante meter, waardoor straks meer en verdergaande beschermingsmaatregelen moeten worden genomen bij werkzaamheden met een te verwachte hoge blootstelling. Maar wellicht de grootste ontwikkeling is het aankomende algehele verbod op asbestdaken, wat bepaald dat particulieren, bedrijven en (overheids-)instellingen per 2024 geen asbestdaken meer mogen bezitten op last van een dwangsom. Het verbod op asbestdaken is een middel om de hoeveelheid asbest in de leefomgeving te verminderen. Met het verstrijken van de tijd raakt elk asbestdak op den duur verweerd. Een verweerd asbestdak levert een (dreigend) gevaar op voor mens en milieu.

De komende jaren wordt er dus veel verwacht van particuliere en bedrijfsmatige dakeigenaren, de asbestverwijderingsketen en het toezicht. De grote ambitie van een asbestdakenvrij Nederland vereist een grote betrokkenheid van deze partijen en legt veel capaciteitsdruk op de gecertificeerde asbestverwijderingsketen. Ook verzekeraars zijn steeds minder geneigd om (nog) asbesthoudende panden te verzekeren en voeren daardoor de druk op bij hun klanten om het asbest te laten verwijderen. De kosten voor het professioneel verwijderen van asbest zijn nog altijd hoog. Daarnaast kan de vraag naar het veilig en vakkundig verwijderen van asbest het aanbod aan gecertificeerde bedrijven overstijgen waardoor bedrijven en particulieren eerder zullen opteren voor het illegaal (en goedkoper) verwijderen van asbest. Een uniforme inzet van het strafrecht lijkt daarbij onontbeerlijk en noopt tot een herziening van het selectieve intakebeleid van de afgelopen jaren om zodoende een bijdrage te leveren aan het ondersteunen van deze ontwikkelingen.

2. Gezondheidsrisico's van asbest

Notitie 2011: “Asbestvezels kunnen bij inademing diep in de longen doordringen en op termijn (na vele jaren) buikvlieskanker, longvlieskanker en asbestose (stoflongen) veroorzaken. In Nederland stierven in 2007 ongeveer 400 mensen aan mesothelioom.”

Notitie 2017: Blootstelling aan asbest vormt nog steeds een gezondheidsrisico. Het inademen van asbestvezels kunnen drie potentieel dodelijke aandoeningen tot gevolg hebben: asbestose (10

doden in 2014)¹, mesotheliom (505 doden in 2014)² en longkanker (617 mannelijke doden in 2014; ongeveer 10% van de jaarlijkse longkanker doden)³. In totaal sterven dus jaarlijks rond de 1132 mensen aan asbestgerelateerde ziekten. Een mesotheliom ontstaat meestal pas 20 tot 60 jaar na blootstelling en komt vooral voor bij mannen in de leeftijdsklasse 60 tot 80 jaar. De vooruitzichten voor een patiënt met mesotheliom zijn slecht. Genezing of langdurige overleving is vrijwel niet mogelijk.

3. De problematiek van de asbest(handhavings)keten

Notitie 2011: "In gebouwen van vóór 1994 is asbest nog op grote schaal aanwezig. (...) Om blootstelling tot een minimum te beperken is de verwijdering van asbest onderworpen aan strikte voorschriften. De financiële belangen zijn groot."

Notitie 2017: Naar schatting bevat Nederland ongeveer 120 miljoen vierkante meter aan asbestdaken, waarvan 15 miljoen vierkante meter zich bevindt bij particulieren. De verwijderingskosten bedragen ongeveer 10 euro per vierkante meter, waarvan 4,50 euro gesubsidieerd kan worden. Een nieuw dak kost al gauw rond de 30 euro per vierkante meter. Een miljardenprobleem dus waarbij economisch gewin aanzienlijk op de loer ligt.

Notitie 2011: "Bij de asbestketen(handhaving) is een groot aantal overheidspartijen betrokken:

- Departementen: SZW, I&M, V&J
- Inspecties: I&M/VRM-inspectie, AID
- Opsporing: OM/FP, milieupolitie, I&M/VRM-IO, SIOD
- Andere overheden: gemeenten/VNG (evt. later de RUD's), provincies/IPO

Notitie 2017: "Bij de asbestketen(handhaving) is een groot aantal overheidspartijen betrokken:

- Departementen: SZW, I&M, V&J
- Inspecties: ISZW, ILT
- Opsporing: OM/FP, milieupolitie (voornamelijk t.b.v. informatiepositie), ILT-IO, SZW-IO
- Andere overheden: gemeenten (wanneer asbesttaken niet zijn overgedragen aan de RUD) RUD's, provincies.

Ook een aantal private partijen is min of meer betrokken bij de handhaving:

- Certificerende- en keuringsinstellingen (cki's) onder toezicht van SZW. Cki's kunnen certificaten van asbestbedrijven intrekken.

¹<http://statline.cbs.nl/Statweb/publication/?DM=SLNL&PA=7233&D1=a&D2=a&D3=0&D4=18&HDR=G2,G1&S TB=T,G3&VW=T>

² http://www.cijfersoverkanker.nl/selecties/dataset_1/img58aafe798661c?row=2&direction=down#table

³ <https://www.gezondheidsraad.nl/sites/default/files/0509n.pdf>

- Brancheverenigingen (gericht op compliance, normbesef, gedrag en cultuur bij hun leden)
- Verzekeraars (minder bereid om asbestpanden te verzekeren, danwel het vergoeden van opruimkosten bij asbestincidenten)

De problematiek van de asbestketen is nog immer actueel. Het verwijderen van asbest conform de geldende voorschriften is duur. De door I&M verstrekte subsidie is niet toereikend om kostendekkend te zijn. De gemiddelde kosten van vervanging van de grotere asbestdaken zijn als volgt opgebouwd:

- Dakverwijdering: ca. € 10 /m²

waarvan:

- Asbestinventarisatie € 1

- Sanering en afvoer € 8

- Storten € 1

- Nieuw dak: ca. € 30 /m²

- Totale kosten dakvervanging ca. € 40 /m²

- Subsidie: € 4,50 / m²

Door het aangekondigde asbestdakenverbod en de verwachte krapte op de saneringsmarkt, is de kans aanzienlijk dat de komende jaren nog meer illegaal asbest wordt gesaneerd. In navolging van de toename van illegale saneringen verwacht men ook een toename in illegale dumpingen van asbestafval (met name in natuurgebieden).

1. Aanleiding

In 2011 heeft het Functioneel Parket (FP) haar visie beschreven met betrekking tot de inzet van het strafrecht in de asbestketenhandhaving. Kort gezegd behelst deze visie een selectieve inzet van het strafrecht, namelijk wanneer dit een duidelijke meerwaarde heeft boven of naast de inzet van andere (bestuursrechtelijke) instrumenten, bijvoorbeeld door de normbevestigende werking en/of voorbeeldfunctie van opsporing, vervolging en berechting.

Door recente en toekomstige ontwikkelingen ziet het FP zich genoodzaakt om de inzet van het strafrecht in de asbestketenhandhaving te herijken. Belangrijke recente ontwikkelingen zijn onder andere de realisatie van een landsdekkend stelsel van omgevingsdiensten die belast zijn met uitvoeringstaken op het terrein van het omgevingsrecht en de bevoegdheid van hun directeuren om een bestuurlijke strafbeschikking milieu op te leggen voor o.a. asbest gerelateerde overtredingen, zoals het niet beschikken over een asbestinventarisatie rapport en het niet verwijderen van asbest alvorens een bouwwerk wordt gesloopt.

Komende ontwikkelingen zijn onder andere per 1 januari 2017 de verlaging van de grenswaarde van asbest amfibolen van 10.000 vezels per vierkante meter naar 2.000 vezels per vierkante meter, waardoor straks meer en verdergaande beschermingsmaatregelen moeten worden genomen bij werkzaamheden met een te verwachte hoge blootstelling. Maar wellicht de grootste ontwikkeling is het aankomende algehele verbod op asbestdaken, wat bepaald dat particulieren, bedrijven en (overheids-)instellingen per 2024 geen asbestdaken meer mogen bezitten op last van een dwangsom. Het verbod op asbestdaken is een middel om de hoeveelheid asbest in de leefomgeving te verminderen. Met het verstrijken van de tijd raakt elk asbestdak op den duur verweerd. Een verweerd asbestdak levert een (dreigend) gevaar op voor mens en milieu.

De komende jaren wordt er dus veel verwacht van particuliere en bedrijfsmatige dakeigenaren, de asbestverwijderingsketen en het toezicht. De grote ambitie van een asbestdakenvrij Nederland vereist een grote betrokkenheid van deze partijen en legt veel capaciteitsdruk op de gecertificeerde asbestverwijderingsketen. Ook verzekeraars zijn steeds minder geneigd om (nog) asbesthoudende panden te verzekeren en voeren daardoor de druk op bij hun klanten om het asbest te laten verwijderen. De kosten voor het professioneel verwijderen van asbest zijn nog altijd hoog. Daarnaast kan de vraag naar het veilig en vakkundig verwijderen van asbest het aanbod aan gecertificeerde bedrijven overstijgen waardoor bedrijven en particulieren eerder zullen opteren voor het illegaal (en goedkoper) verwijderen van asbest. Een uniforme inzet van het strafrecht lijkt daarbij onontbeerlijk en noopt tot een herziening van het selectieve intakebeleid van de afgelopen jaren om zodoende een bijdrage te leveren aan het ondersteunen van deze ontwikkelingen.

Noot gebruik bsbm: 2015 t/m oktober 2016 24 bsbm asbest → omdat het wettelijk verkregen voordeel veelal boven de 5000 euro (=contra-indicatie) uitkomt, wordt door omgevingsdiensten vaak gekozen om ten aanzien van deze overtredingen een proces-verbaal op te maken, tenzij met zekerheid kan worden vastgesteld dat de contra-indicaties niet van toepassing zijn.

2. Asbest blijft een gezondheidsrisico

Asbest is de verzamelnaam voor een aantal in de natuur voorkomende mineralen, die zijn opgebouwd uit microscopisch kleine vezels. Deze vezels zijn onder te verdelen in twee

hoofdgroepen: de spiraalvormige of serpentijnachtige, waaronder chrysotiel (beter bekend als wit asbest) en de rechte of amfiboolachtige, waaronder amosiet (beter bekend als bruin asbest). Naast chrysotiel en amosiet zijn er nog vier soorten asbest, die echter minder vaak zijn toegepast in Nederland. De amfiboolachtige asbestvezels zijn vijftig maal zo kankerverwekkend als de serpentijnachtige variant.

Asbest heeft een aantal zeer nuttige eigenschappen. Het is zeer trekvast, slijtvast en stijf. Asbestvezels zijn bestand tegen hoge temperaturen, logen en zuren en hebben een goede isolerende werking. Daarnaast is asbest relatief goedkoop te produceren. Asbest wordt dan ook in allerlei vormen en hoedanigheden aangetroffen. Vanwege deze bijzondere eigenschappen is asbest in de loop der jaren op grote schaal (her)gebruikt in uiteenlopende toepassingen en tal van producten. Er zijn ongeveer drieduizend producten bekend die asbest bevatten. Dit varieert van de bekende golfplaten op (schuur)daken tot brandwerende schotten in bedrijfspannen en van remvoeringen tot tafelkleden.

Asbestvezels kunnen bij inademing diep in de longen doordringen en op termijn (na vele jaren) mesothelioom (buikvlies- en longvlieskanker) en asbestose (stoflongen) veroorzaken. In Nederland stierven in 2007 ongeveer vierhonderd mensen aan mesothelioom. Daarnaast zijn volgens een grove schatting 900 kankergevallen per jaar te wijten aan asbest. Vooral mensen die door hun werk veel (onbeschermd) met asbest hebben gewerkt en veel asbestvezels hebben ingeademd lopen risico's. Het grote aantal huidige sterfgevallen door asbest komt door de blootstelling aan hoge concentraties in het verleden.

3. De problematiek van de asbestketen

Jaarlijks wordt in Nederland ongeveer 80.000 keer asbest verwijderd. Bij het vervangen van een asbestdak is een scala aan bedrijven, toezichhouders en vergunningverleners betrokken bij het proces van inventariseren, verwijderen, inspecteren, vervoeren en opslaan van een asbesthoudend dak. Uiteraard is het plaatsen van een nieuw dak noodzakelijk.

Naar schatting bevat Nederland ongeveer 120 miljoen vierkante meter aan asbestdaken, waarvan 15 miljoen vierkante meter zich bevindt bij particulieren. De verwijderingskosten bedragen ongeveer 10 euro per vierkante meter, waarvan 4,50 euro gesubsidieerd kan worden. Een nieuw dak kost al gauw rond de 30 euro per vierkante meter. Een miljardenprobleem dus waarbij economisch gewin aanzienlijk op de loer ligt.

Alhoewel de schadelijkheid van asbest al veel langer bekend was, is het gebruik ervan pas verboden sinds 1994. In gebouwen van vóór 1994 is asbest nog op grote schaal aanwezig. Het is niet verplicht om het aanwezige asbest te verwijderen; zolang het nog hechtgebonden is kan het niet veel kwaad. Asbest vormt een risico op het moment dat het wordt weggehaald, er werkzaamheden in de gebouwen plaatsvinden of wanneer het asbesthoudend materiaal ernstig is beschadigd of verweerd. Als men overgaat tot sloop van een pand met asbest, dan moet het asbest worden verwijderd onder zeer strikte condities door daartoe gecertificeerde bedrijven.

Vaak zijn het werknemers van een asbestverwijderings- of sloopbedrijf die worden blootgesteld, maar het kunnen ook derden zijn: omwonenden, winkelend publiek, spelende kinderen en

leerlingen. Om de blootstelling tot een minimum te beperken is de verwijdering van asbest onderworpen aan strikte voorschriften. De financiële belangen zijn groot. Asbestsanering volgens de regels is duur.

4. Wetgeving rondom asbest

Er bestaan heel wat wettelijke regels voor iedereen die met asbest heeft te maken. Deze wet- en regelgeving is er op landelijk, provinciaal en gemeentelijk niveau en moet in overeenstemming zijn met Europese wetgeving.

Meer barrières nu: od's, bsbm, certificering, dakenverbod
Ook aanhaken op subsidiefraude

Nog steeds slechte informatiepositie. Politie probeert dat te verbeteren → daar plukt het FP de vruchten van

Casusoverleggen noord zuid oost west

LHS hanteren

Afdoeningsmogelijkheden

- zwaardere straffen (taakstraf, celstraf)
- beroepsverbod
- strafrecht kan ook natuurlijke personen richten

Van oudsher spreekt men over het strafrecht als *ultimum remedium*: pas wanneer alle andere middelen om het gewenste gedrag te bewerkstelligen zijn beproefd, zou de inzet van het strafrecht overwogen kunnen worden. Deze gedachte van strafrecht kwam voort uit de notie dat, hoe nodig inzet van het strafrecht ook kan zijn voor de leefbaarheid van de samenleving, de werkzaamheid van die inzet beperkt is. In het geval van *optimum remedium* is van belang dat voor een reactie op ongewenst gedrag de werkzame, werkbare en passende middelen beschikbaar zijn en dat van geval tot geval voor een bepaald middel of een mix van middelen wordt gekozen. Beslissingen daarover zijn aan de samenwerkende professionals met ieder hun specifieke bevoegdheid, verantwoordelijkheid en professionaliteit.

Waar het FP in 2011 nog een instroom had van 264 asbestgerelateerde strafzaken, is dit aantal in 2016 teruggebracht naar 83 strafzaken. Het selectieve intakebeleid heeft gewerkt, echter

De (mogelijke)gevolgen zijn	Aanzienlijk Dreigend en/of onomkeerbaar	4	Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen LOB, LOD Verscherpt toezicht	Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen LOB, LOD Verscherpt toezicht	Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht bestraffend Exploitatieverbod / sluiting, schorsen of intrekken vergunning certificaat of erkenning Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD	Strafrecht PV Bestuursrecht bestraffend Exploitatieverbod / sluiting, schorsen of intrekken vergunning certificaat of erkenning Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD
	Van belang	3	Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Bestuurlijk gesprek, Waarschuwen	Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen LOB, LOD Verscherpt toezicht	Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD, verscherpt toezicht	Strafrecht PV Bestuursrecht bestraffend Exploitatieverbod / sluiting, schorsen of intrekken vergunning certificaat of erkenning Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD
	Beperkt	2	Bestuursrecht herstellend Aanspreken / informereren,	Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht herstellend Bestuurlijk gesprek, Waarschuwen	Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen LOB, LOD Verscherpt toezicht	Strafrecht PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen LOB, LOD
	Vrijwel Nihil	1	Bestuursrecht herstellend Aanspreken/informereren	Bestuursrecht herstellend Aanspreken/informereren,	Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Bestuurlijk gesprek LOB, LOD Waarschuwen	Strafrecht PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Bestuurlijk gesprek LOB, LOD Waarschuwen
			A	B	C	D
		Goedwillend - Onbedoeld - Proactief	Moet kunnen - Onverschillig	Calculerend - Bewust belemmerend en/of risico nemend	Bewust en structureel crimineel - Fraude - Oplichting - witwassen	
Gedrag van de overtreder						

